

...אני אהבתי את אהבה...

אמר בן, "ואני רק
...הוא לא חסדו אומר..."

העולם
העולם

השבועון המצויד לאינפורמציה

חובב גליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהלים") ת.ד. 136, טל. (זמני) 66785 מען למכרמים: "עלמברם" משרד המערכת בירושלים חובב דוד הפלך (ניוליאן), רחוב משרד הסעד. משרד המערכת בחיפה: רחוב החלוץ 45, חדר 11, טלפון 4661 (8-4 אהצ"צ)

העורך הראשי: אורי אבנרי ראש המערכת: ש. ז. כהן

עורך הכיתוב: דוב איתן הכתב הראשי: אהרון דולב עורך התבנית: דנש הצלם הראשי: פאול גולדמן עורכי מדורים: מיכאל אלמו, יחיאל כהן, ניצה נבי, איתמר עילם. משתתפים קבועים: סרנצה גרובנר, רפאל הייט, אופקר טאובר, פיליפ טיארי יצחק לבני, צבי שש. ראש-משרד, ירושלים: דוד רובינגר. סופרי-חוקי: דניאל נילן, נבריאל דנון, שמואל מירון. המו"ף: העולם הזה בע"מ, דפוס ישראל, תל-אביב

מכתבים

מכתבו של חייל

בעיות רבות קראתי בעיתונכם בעיות ממינים שונים גם עמי בעייה. בעייה כאובה מאד, בעייה שמשום מה עוד לא הועלתה על דפי העיתונות. בעייה זו הנה בעיית יחס האזרח במדינה לחייל. הנני חייל בצה"ל, כרבים אחרים. משכורתי: אלפים ומאה פרומות; זמני החופשי: 48 שעות במשך שבועיים, שלושה או אף יותר. איני מירון, אף ותיק אינני אך רבות עברתי במשך זמן שרותי ולצדדי הרב נתקלתי בהרבה מקרים, קטנים או גדולים, שהוכיחו לי כי יחסו של האזרח בישראל לחייל הפך בהדרגה לאדישות, ציניות ולא אנוס אם אומר גם: בטוב ובזול... רבות המכונות העוברות באדישות על פני החייל המושט ירו בתחנות... עניין התורים: רבות נתקלתי בהתנגדות מצד אזרחים עת רציית לעלות על מכונת כלי תור שעקו שנתורו לי מספר דקות לסיום חופשתי. שפת המתנגדים היתה פשוטה: "גו, או תור ואם הוא חייל?" קרו מקרים נהגו מכר נית אמר: "אצלי, חייל ואזרח — אחד הסו". מקרה אחר, והוא המורד מאחרים, פגע בי עד עמקי נשמת: היינו במשפטים, אישם בארץ, נשם, רוח וסערה שהתחוללו בחוץ נרמו לפציעת אחד מהכרינו. היה צורך דחוף במים, אחד מאתנו נגש לבית הסמוך ובקש מעם מים. התשובה היתה שלילית! כך גם כארבעה כמים אחרים. מתעוררת כאן השאלה: האם כבוד היום נבו יצטרך העם את הצבא? לא יספיק החייל היום חם את עצמו: "בעד מי אני נלחם?"

זה היה כך (בערך)

בירוסטריה על יום העצמאות (העולם הזה 757) נתפרסמה שיחה אתי על ימי הכרות המדינה. וצינו להעיר שחלה איהבנה במסירת דברי כמיר בין שנתנו למשה שרת. לא אמרתי שהוא היה בדן אלא שחשבו שכואי לחכות שבוע או שבני עיים עד הכרות המדינה.

מה קרה לחייל העולם הזה שהוא עכשיו הולך רק לאנשים מכובדים? האם אני לא טוב כשכילוף כמותו יום של הכרות המדינה שיתני מיץ תפר זים, המרחצתי אים, בקרתי בקולנוע, והחמנתי בתורה, הלכתי אים...?

זה מספיק תודה. קריאת עיתונכם היא מריטת עצבים שבועית שאיני יכול להימנע ממנה. ההרענה היחידה היא מידת האורוגניות שלכם: זו הפעם השלישית שהצלחתם להכניש צורה בלתי שניתית למאמר כה שיתני כיום העצמאות. עתה אני כבר מחכה לשנה הבאה ושובר את ראשי לנלות צורה נוספת לפרסום אותו נושא.

יחיאל לוינ, חיפה אל ישרור הקורא לוינ את ראשו. ישריר תפקיד זה למערכת, תמורת 200 פרנטה.

אציל ושטיפת לזים בקשר לכתיבה על מחנה העבודה שלנו (העולם הזה 757) הריני להעיר הערה אחת: מעולם לא הייתי חבר אצ"ל אלא חבר לח"י, ואת זאת אך בשנה האחרונה לפני גירוש הבריטים וקום המדינה. מאיר סגל, עזרה ובצרון

ובכל זאת הסתלקו. אני מוחתו פנתעם בכבודו כלום עוד איני יודעת לשטוף כלים!

חנה ליאור, גרעין עמית העולם הזה מקוה שחנה למדה מלאכה זו במחנה העבודה.

חפש את האצבע הוואיל והנני חובב כלשים נהיית מרשימתכם המסקנת על טביעת אצבעות (העולם הזה 756). מסקנת חוקרי המשטרה שעל כל אזרחי המדינה להפקיד את טביעות אצבעותיהם בירו המודר של יד מטה המשטרה היא הנוגית ומודקת בהחלט. דניאל אלעל, עפולה

מגינים לשמעון! חרפה! חרפה! חרפה! איך אין עורכי העולם הזה, שעדיפתם עמדה ב" נבעתי, מתביישים להעביר שניאת דפוס איובה כזאת ולקרוא למפקדם, "שמשוון אבידן" (העולם הזה 758)!

שתיפול אכן ממנדל המים של נבה ישר על ראשכם!

הגינגי, תל-אביב העולם הזה מוכיח את ראשו, מחכה לאבן.

דרושה חברה מכתבו של הקורא בן-חיים (העולם הזה 752) בעניין חוסר הכרה הנו קולע במיוחד לזרח חיימה של רבים מבני הנוער בארץ. אף אחד אינו רוצה להורות בכך שאין לו חברה, אך פנישות עם יודי פה ויודי שם אינן בשום ננים תחליף להכרה. כאחת אשר בליו מעין זה הנו מנת חלקה ומתור פנישה עם נפרות רבות נוכחתי שגם מצבן אינו טוב משלי. הנני מוצאת בהצעתו של בן-חיים מעין תתרו, כמובן אם יימצאו מספר צעירות וצעירים ליצור חברה עירונית אשר לא תתכנס רק על בילויים כבתיקה ופולנוע. א. ר. ח'יפה

...על העולם הזה לקחת את היומה כבירו. אלפים מחכים לזה.

ישראל הרמן, תל-אביב לדעתי אשם בכל ענייני המצב הניכחי שק נוער המאורגן בתנועות מפלגתיות יכול ליצור

בחו עיני

אהבתו של יקה

יקה ובחורתו נכנסים לבית-קפה. היקה מזמין שתי מנות גלידה. תוך כדי כך פותחים השניים ב" רוב של אוהבים, ה" בחורה בולעת מנת רעל ונופלת מכסאה מתה.

היקה קם, בודק את דופקה וצועק לעבר המלצר: "א... דוני, מספיק גלידה אחת!"

הקורא צבי רובינפלד, תל-אביב, זוכה בפרס של 1. ליי (בליל גלידה, ובליל רעל).

חברה מושלמת (פחות או יותר). אולם הכרות אלה מתפרקות ואז נוצרת הבטייה הקשה, מאחר שאין לאותם צעירים איפה להפגש. אני בטוח שאילו נוסרו כמה מועדונים טובים היתה נפתרת הבטייה.

שמואל כץ, רמת-גן עק מרטיים ואנשים

יתכן כי אם הפרס, "סיפור לאויוניה" היה ניתן בתור פרס קצר הייתי נהנית ממנו — אך לראות משך שעה ומחצה ביצה, עצים, תנינים, מתחמים וסירות אשר חוזרים כל שתי מערכות זה קשה מדי אפילו למתכוונו סבלני כמנוני. מה אפשר ללמוד מפרס כזה? אולי אהם הסבירו לי זאת בטובכם, כי לפי עניו דעתי המתקדמת הוא לכך קר מרטיים ולא את הקהל הרואה אותם.

צפורה צימרמן, תל-אביב את שניהם יחד. מותר לקהל להתייחס בש" לילה לטרס חינוכי, ואין ספק שבית הקול" נוע אשם בזאת שלא דאג לפרסום אופי הס" רט מראש. מוטב לקהל לכתוב מכתבים למי ערכת, במקום לשבור כסאות.

בכירות על הפרס, "סוד מדינה" (העולם הזה 751) קראתי את תיאור השפה המיוחדת שבנראה שבבילי. שם כתוב שפנו אל ניוזריה שילד על מנת שתיצור את השפה הנו. הוואילו נא להסביר לי מניין לכם המספר הזה. שפות חיות יש בער לפי בין 4000 ו-5000 — שפות מלאכותיות קרוב ל-500.

גד פרגל, ירושלים מפי ג'ורג'יה שילד עצמה, שהתכוונה למס" פר הלשונות העיקריות. מספרן המדוייק של לשונות העולם אינו ידוע. מומחה אחד מנה 3424 שפות מהן 222 בהודו בלבד. הכוונה היא כמובן לשונות יסוד ודיאלקטים שונים שהסתעפו מהן במרוצת השנים.

המין המדובר קראתי בהתלהבות את התאור של התנועות כי מרחב הלווחות לאמפיפיציה של הנשים (העולם הזה 758), ואני מציע במיחה המדוייק בישראל לימדר מהן לקח ויחתה במלחמה לאמפיפיציה של הנשים.

א. מ., גבר מדוכא, תל-אביב קום התעורה, עם חלכה... ואז יצאו מנגר

אורי אבנרי מנלה בערות מפליאה כהעולם הזה 757 לנבי עתונאי ברמתו. עליו לדעת שאת המונח "מנגר הכסף" הוציא אל השוק חיים וייצמן ואילו בנת אלתרמן המשורר נתן לו את האינטרפרטציה של העיר והענף העקובים מרם ומזוהמים בבזוי. פירוש אחר במקצת מתוך המתקבל במאמר.

אוסטף פסטושיקין, תל-אביב וייצמן אמר: "אין מדינה ניתנת על מגש של כסף." נתן אלתרמן הוא שנתן למונח את הפירוש שנתפרסם, עליו כתב העורך.

רותי, רותי! מה דעת דוש לזה שעכשיו, אחר הפסקה קלה עם רותי לרנלי האסון שקרה לה, ימצא לה איזה בחור ממשפחה טובה, שנוכחותו תמריץ את רותי להחלים ותכניס אותם לחופה אחרי תקופת חיכך רות קצרה? ייתכן אמנם שבתורים רבים מאלה שנתן תקופת כסתר יקבלו מחלת לב וייאלצו לתפש כעצמם איריאל חוש, אבל תארר לעצמכם איזה אופקים חדשים יפתחו לפני הרפתקאותיהם המסור תפת של רותי ונניתי — מוטי.

מאיר שליט, תל-אביב תודתו הכנה של דוש לקורא שליט, אך לצערך לא יוכל לפנות על רותי דרך משלו (או משל הקורא). היא יצאה לדרך הרפתקות אחרת.

קולקטיביות פרצופית בחיורו העצמאות (העולם הזה 757) הופיעה תפונתו של מרדכי בנטוב, מי שהיה שר העבודה והבנוי בממשלה הנומית אך ברשימת השמות מר פיע שמו של עקב ריפטיין. בעניין זה העולם הזה הוא עקבי מאד. זו הפעם השלישית בשנה האחר רונה מופיעה תמונתו של בנטוב עם הכתובת עקב ריפטיין.

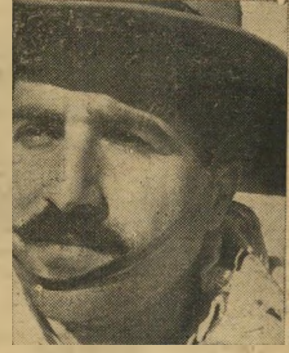
ראובן זיו, משמר-העמק הקולקטיביות הרעיונית פיתחה, כנראה, את המערכת להנהיג גם קולקטיביות פרצופית.

ה ש ע ר

כאשר נודע לאנני רובינגר על המסע לנגב תבעה בכל תוקף כי תצורף לחולית הכיסוי, יחד עם בעלה דוד. "עוד לא הייתי אף פעם באילת", היא נימקה והוסיפה: "אני גם רוצה להצטרף מפני שהיו גמלים — ואני נורא אוהבת לצלם גמלים!" המערכת הסכימה ולאנני ניתנה אפשרות לצלם את הגמלים כאחת נפש. משך תשעה ימים היא אכלה בקרבת גמלים, ישנה בקרבת גמלים, הלכה בקרבת גמלים וחקטעי דרך קשים אף הובילה גמל בחבל. עד אשר, בסוף המסע, גמלה לחלוטין מאהבתה לבעלי דבשתים. "תשעה ימים כאלה", היא הודתה, "מספיקים לי לכל רוצה לראות עוד גמל בחי" — אפילו לא בתור ככאב!"

כל הדיונים נפסקו ובמקומם בא סיפור ארוך, גדוש מאורעות ומתיחות. כאשר הפסיק שלום את סיפורו היתה בראש כל הנוכחים אותה מחשבה: זהו הסיפור החוק ביותר שהיה לנו אי פעם — יינתן לו המקום הגדול ביותר שניתן לסיפור עד כה.

בימים האחרונים אין חברי המערכת, ובי' חוד דוש, יכולים לצאת לרחוב מבלי שית' נפלו עליהם בשאלה — מה קרה לרותי? מתי תחזור לעמודי העולם הזה? לחובבי רותי אלה יודעה נוספת:

שרום כהן

אנני רובינגר

דוד רובינגר

השבוע נתקבלה עוד שיחה טלפונית מרחוק. הפעם באה מהר קטיור, שהו מצפה הנוככים ה" נודע באוקראינה. המדי" בר לא היה אלא המדי" פיסור בלוף בלופוף בלופונקו מציא הפלא" טות האוקראיניות המ" צופפות. "צעדתם צעד מחפיר בשרות האימי" פריליום המערבי מחר" חר המלחמה. ידיעתו של הפרופסור-כימיקל גיהן מקבלף האמ" ריקף אינה אלא סיי" לוף עובדות היסטוריות — גנבה מדעית חסרת" בושה. אני הוא הראשון שקלטתי את הודעתו מאז של טוברישקה רותי, מאז הגיעה לכוכב חדש בלתי ידוע עד כה למדע האי" נושי. ייתכן שאמנם נמ" סרה לכם הודעתי במאיר" חר — אך זהו אופייני לשיטות הברבריות המ" ערביות. הם עיכבו, על ידי אינטרנציה בלתי מוצדקת, את הודעתי וה" עתיקו כל תוכנה. עכ" שיו מתפארים הם כי היו הראשונים שקלטו את התשדורת."

מבטתנו לפרופסור ה" מכובד כי לא היתה לנו שום כוונה לפגוע בכבודו או בכבוד המדע הסוביי" טי. כיודע לכל אדם שר" מר העולם הזה על גייט" רליות מוחלטת בריב בין מערב ומזרח. דפיני יה" יו פתוחים לרווחה בפני תשדורותיו שלו לא פ" חות מאשר בפני תשדור" רות מקבלף האמריקאי. אנו גם הודינו לו כי ה" ידיעות הממשיות שמסר לנו על מקום המצאה של רותי והשלמנו עמו את אותם הסידורים שגם הוא יעביר לנו כל שבוע את התשדורות שהתקבלנה מרותי על הרפתקאותיה.

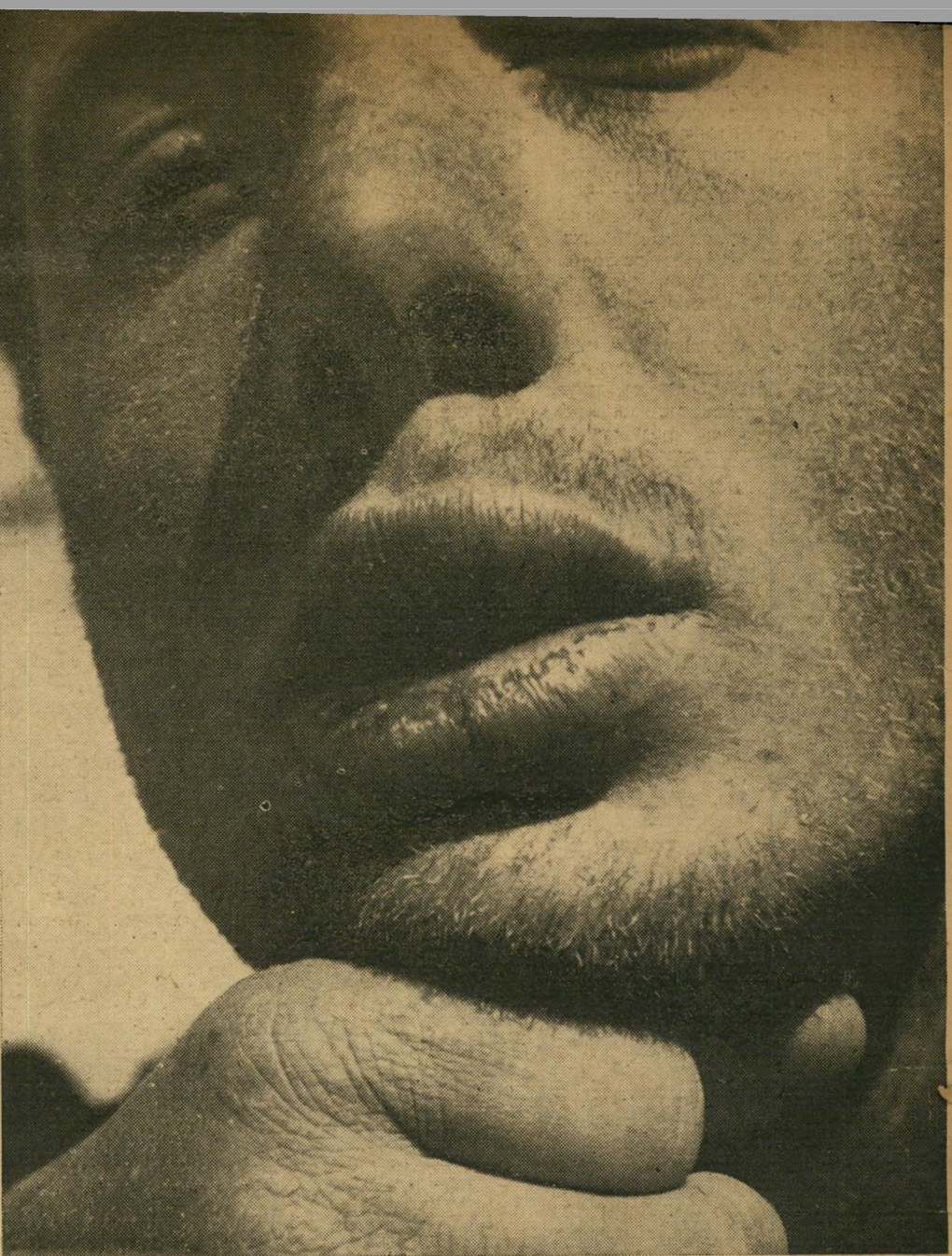
עתה שמחה המערכת להודיע כי החל מה" שבוע הבא יכנסו סידורים אלה לתקפם, ומדי שבוע יפרסם העולם הזה את הרפתקאותיה של רותי בעולם ההוא.

איני רוצה

איני רוצה

אנו

המדינה

"אנו מנתקים את הקשר," אמר בנץ לאנשים שליוו אותו במכונית עד היחורה ואשר עמדו לחזור צפונה. ל"באר-שבע. "אנו רק מקווים שלא תספידו אותנו."

מאת שלום כהן צילם דוד רובינגר ואנני רובינגר

(כל הזכויות שמורות — העתקה בכל צורה שהיא בארץ ובח"ל, בלי רשות המערכת, אסורה בהחלט)

יום שבת — ראשון למסע מכונית המשא נעצרת בתוך ענן אבק סמיך. היא אינה יכולה להתקדם הלאה — הדרך קשה מדי. משמאלנו, לצד הדרך, עומד בניין אבנים חרבי, שריד של יישוב נבטי שתושביו נעלמו תחת גלי הכיבוש המושלמי. כאן נרד ונחכה לגמלים. כולנו קופצים מן המכונית, עוזרים לפרוק את המשא: מיכלי המים הגדולים לצד אחד, מצרכי המזון המשותפים בפניה, החפצים הישיים, המקלעים והנשק האישי בערמות קטנות על פני כל השטח. אני בוחר לי מקום בצל אחד הקירות, מרכז שם את חפצי וחפצי דוד ואנני. שאר המשתתפים מתארגנים קבוצות קבוצות — מתלוצצים, מתווכחים או שוכבים על החול החם.

11.40
12.02 — המכונית שהביאה אותנו חוזרת לבאר-שבע. "אנו מנתקים את הקשר אחכם," אמר בנץ בתנועה פאטית כאילו עמד על קרשי הבימה, "אנו רק מקווים שלא תספידו אותנו..."
"זאת הודמנות אחרונה," צועק מישור. "כל הרוצה לחזור בל יתבייש." איש, כמוכן, לא פוצה פה. כולם יודעים כי לפניה מסע קשה ומסוכן — אך לא לשם טיול תענוגות באו הנה.

המכונית מסתובבת בעיגול גדול, צמיגיה בוחשים את האבק הרך לענן לבן מחניק, המתרומם בעצליים בשמי התכלת. רעש המכונית הולך ונחלש, הענן מתרחק עד שנעלם באופק, שריד אחרון של העולם הממוכן. **14.00** — יחד עם עמוס ועוד שניים — אדם, חבר קיבוץ עין-גטיף, לשעבר סטודנט לחקלאות, פצוע ראש ממלחמת העצמאות וחנוך, סטודנט הפקולטה לחקלאות ברח"ת בות — יצאנו לסייר בחורבות העיר הנבטית, על פיסת הגבעה התלולה החולשת על הדרך צפונה. שאר האנשים יצאו למעין של מים מתוקים, מרחק כמה קילומטרים מכאן. החורבות, שחלקים מהן נשתמרו היטב, עדיין מראות סימנים של יישוב עירוני גדול. במקום הגבוה ביותר ניכרות חורבות מבצר גדול, על חומותיו, מדרגותיו ומגדלי השמירה שלו. בקצה הים שני גיליגו שרידי

העם

הגכה בלתי צנויה

קבוצת חיילים קיבלה לידה את הלפיד, יצאה לזרחה למירון. הרב הראשי הסביר את מהותו של ל"ג בעומר בהיסטוריה ה- יהודית. בטקס צבאי חוגג עוד הג מחגי ישראל.

כמה ימים לפני כן ישבו מאות הסטודנטים של האוניברסיטה העברית, האזינו ל- דבריו של בוגר אוניברסיטה מפורסם, שטרם סיים את עבודת הדוקטור שלו. רב-אלוף יגאל ירון דיבר על המגמה הצבאית אשר צה"ל מבקש להנהיגה בבתי-הספר התיכוניים. ההגכה היתה בלתי צפויה: סגל התלמידים של האוניברסיטה העברית, שהיה פעם לב ההגנה הירושלמית ושהוציא מתוכו את 35 גיבורי השיירה לגוש עציון, התיתס ברובו המכריע בשלילה לרעיון.

מעבר לדברי הויכוח ההרפיים התבטטה סאלה המטילה את צויה על כל אורח במדינה: האם מצבה הנוכחי של מדינת ישראל, העלול להימשך, זר שלם, הוא מצב מלחמה או מצב של שלום?

אם יוגדר המצב כמצב מלחמה, כפי שביקש לעשות זאת הרמטכ"ל, הרי שמוצדק לא רק קיומו של משטר דיקטטורי פוטנציאלי, במעטה של חוקי חרום, אלא שגם אופי החינוך הניתן לילד יהפוך את יושבי המדינה יותר ויותר לעם צבאי, בדומה לגרמנים וליפאנים. אולם אם מצב שלום הוא, הרי שיש לתת מעמד נורמלי לצבא, לבטל את פולחן הגנשק מבלי לבטל את כושר ההגנה של המדינה.

מדיניות

ישראל. שדה הקרב

אורחי ישראל התרגלו זה מכבר לרעיון שהם חיים באיזור סכר הנתון לפורענות ומלחמת העולם השנישית. אולם לא עלה על דעתם מעולם שארץ זו עלולה לשמש שדה הקרב המכריע במלחמה, בצניעותם הסתפקו במעמד של שדה קרב צדדי, חסר השכיבות לעומת שדה הקרב המכריע באירופה.

השבוע התפוצצה פצצה שניפצה אשליות אלה לרסיסים, בישרה התפתחות העלולה לנפץ לרסיסים את הארץ כולה. הכפצה הוטלה על עליזי ויליאם פסטלה, ראש המיבצעים של צי ארצות-הברית, ארץ נה ממלא הצי מקום נכבד וחשוב יותר מאשר חיל-היבשה. פלישה לתוך הבטן. אמר האדמירל בוד"ח סורי, ספורטס בעיון צרפתי ושלע אף כל ההכחשות אין פסק שהוא אמיתי: במלחמת העולם השלישית תהיה אירופה ה- מערבית אבודה, ושום מאמץ אפשרי של מטה הגנרל אייזנהאור לא יציל אותה מגורל זה. כוח המגן האמריקאי ייסוג לאפריקה הצפונית, ושם יערך לקרב הגנה בחסות הים התיכון, בו ישלט הצי האמריקאי.

לפי תכנית זו יע-ור קו ההגנה האמריקאי העיקרי לאורך הרי תורכיה ופרס, וקו ההגנה השני יעבור, מן הסתם, ליד תעלת סואץ - הקו הנוח ביותר להגנה במרחב כולו, (מאחר שהוא קצר ושוכן מאחורי מדבר סיני). הקרב העיקרי של המלחמה כולה עלול להיערך בין שני קוים אלה - בשטח סוריה, עיראק, הירדן וישראל. ואם יפול המרחב, תהיה מטרת האינטרסטיה האמריקאית לכבוש שו חרה: כדי להפכו לבסיס עיקרי לפלישה לתוך הבטן של ברית-המועצות.

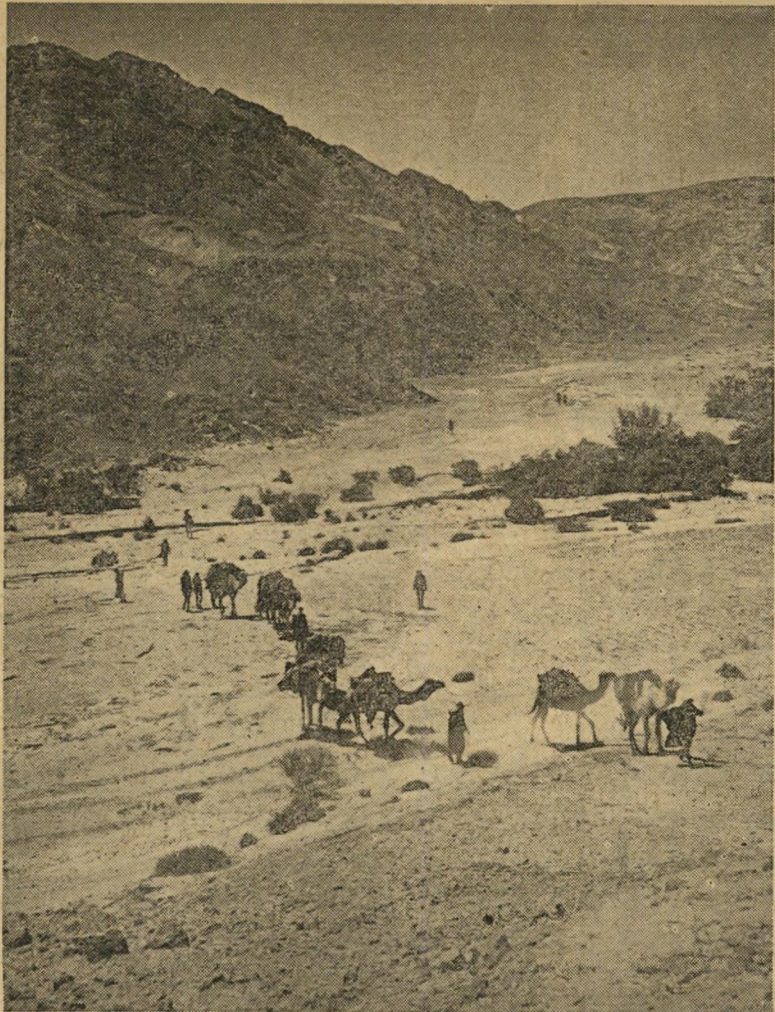
יהיה גורל הקרב כאשר יהיה: לפי תפיסה צבאית זו תשונה מדינת ישראל ושאר מדינות המרחב מטרה עיקרית להכפצה אוטומית, לנחיתות ימיות ולהשמדה יבשתית. המתנגד השתגע. האדמירל פסטלה

הוא דמות מרכזית בתכנון הצבאי האמריקאי, ותפיסתו מובילה למסקנות פוליטיות מרחיקות לכת. העיקרית: ידידות העמים השוכנים במרחב (היינו הערבים) תהיה גורם בעל חשיבות מכרעת לכוחות-החזית האמי ריקאיים. יש לעשות את הכל כדי להפכו ידידים לאמריקה, למנוע חידרת השכעה סודי בייטית. על מובח זה יש להקריב את: הדי אינטרסים של האימפריה הבריטית במצרים ובסודאן, ואת האינטרסים של צרפת בסור וניסיה ומרוקו. קרבן שני: מדינת ישראל, המתקיימת על דולארים אמריקאיים.

התנגדותו המוחלטת של הפנטאגון, הבניין בעל חמש הצלעות בו שוכנים למפקדת הכוחות המזוינים גוואשינגטון, למדיניות הפרוי ציונית של אמריקה, אינה חדשה. שר הצי פורסטל היה בשעתו המתנגד החריף ביותר להכרזת של שטרמן בישראל, ואי קבלת

בית עשירים - חדרים מאבן, אליהם הוביל לו מדרגות וחצר מרוצפת עם בור מלא מי גשם, כאילו עוד הרחה את צמאון הדיירים. 17.00 - גם הקבוצה השנייה חזרה מ- טיולה למעיין. שתינו שם מיים קרים והת- רחצנו, הם מסמרים בהנאה. אני מקנא בהם

מדורה. הוא רק רוצה לפנות לעצמו מקום. בכל זאת קמים כמה בחורים לראות אם באמת באו הגמלים. יש סיכויים גדולים שלא יגיעו, למרות שכל העינין כבר סודר והער- בים הסכימו לתת לנו שמונה גמלים לטיול. גם לפני יומיים חשבו המארגנים שכל העינין

עמק רחב ומוריק, המתפתל ברחבות אדירה בין צוקים חשופים...

— כי גם אנחנו היינו יכולים לשתות מיים קרים בטיולנו בחורכות אילו היה לנו במה לדלות אותם מן הבור.

אחר ארוחת הערב התארגנו לשינה. בגלל הרוח החזקה הנושבת משעות הצהרים הצי טופפנו בפנים הבית החרב אשר קירותיו העבים מהווים מגן מצויין נגד הרוח והקור.

הגמלים! הגמלים!

20.00 — משך שעה קוששנו עצים למי דורה. תחילה הייתי מוכן להשבע כי אין ממה להבעיר מדורה - סביבנו מדבר שמש. אך המנוסים המעטים שבינינו צחקו לי: אוננו שית ריחני - הלענה המריחה - ה- גדל כמעט בכל מקום הנו חומר מצויין ל- תבערה. רק עתה, שכשבי על ערימת הלענה הענקית שקוששנו, יש לי שהות להרהר בוד- סרון היחיד של הצמח הירוק - העשן הער- לה מן המדורה מול מעיני. מעות בלי הרף ואני משתעל כזקן בן 70. רק העצלנות מר- תקת אותי למקומי - היא והעובדה שקשה לנו: סביב המדורה כשלמעלה משלושים איש דחוסים איש ליד רעהו. ובסופו של דבר, העשן אינו כל כך נורא. יש מצב רוח ושי- רה אדירה בוקעת מכל פה.

פתאום נפסקת השירה. "חברה!" צועק מישהו, "הגמלים הגיעו!"

זאבה, הטבח הזמני...

לא היינו יכולים לומר להם למחרת להעמיס את הגמלים או לצאת לתצפית.

יום א' - שני למסע.

02.00 - רק לא זה! רק לא זה! אני מתפלל, חצי מנומנם, ועוצר אז נשימתי בתוך שק השינה.

תק, תק, תק. זהו זה! התפילה לא עזרה. יורד גשם! קערבי המוסר את נשמתי לא- לה אני נכנע לגורלי ומתכוין עוד יותר בתוך השק, לא מפני שחשבתי להתחמם אלא כישוט כדי להקטין ככל האפשר את שטח גופי ה- נתון לחסדי הגשם.

שק השינה שלי הוא שק פסיכולוגי בלבד. הבאתי אותו כי פשוט מחמם יותר לחשוב שאני ישן בתוך שק שינה מאשר תחת שמי כה פשוטה. כך לפחות השבתי בתל-אביב. אך למעשה אין כל הבדל - לשק חסר מכי סוה הברונט המגן על הישן בו מפני רוח וגשם - ואני קופא מקור.

אני נזכר בסיפורים של אנשים הנישת לים להרום ומתחיל לספור את טיפית הגשם ה- יורדות עלי: אחת, שתיים, שלוש, ארבע... לשוא. אני פשוט לא יכול לרמות את עצמי. עד אשר לבסוף רחמו השמים עלי: הגשם פסק - אני יכול לישון.

האם אנחנו לא גברים?

10.45 - חסרים 40 כדורים רובה! ועד שיתברר לאן נעלמו, לא נוזו מפה. התרמיל על הגב מעיק - זה למעלה מרבע שעה שאנו ערוכים בשלוש שורות, כל כיתה ב- שורה, ומכנים ליציאה. אך הכאב לא מפרעי לי - די לי להעיף מבט לתרמיל העצום הקשור על אחד הגמלים כדי שהתרמיל שאני נושא יהפוך משקל נוצה.

החיסוסים בתעלומת הכדורים נמשכים. "כל מי שקיבל רובה וכדורים ירים את ידו!" פוקד יוסקה, האחראי לגשק, בפעם השלי- שית. לי אין רובה. במקום זה תחבו לי ארגז פעולה עם מאתיים כדורים למקלע. להגנתי האישית יש לי את האקדת שהבאתי עמי.

לבסוף נמצאו הכדורים. גם הערבים מוכי גים לוו, כל אחד ליד גמל, תגור כדורים ורובה על שכמו. לפני שעתיים עוד סערה רוחם כי רצינו לתת להם רק שלושה רובים. "מה אנחנו?" התרעמו. "האם אנחנו לא גב- רים או שאתם חושבים שמי שיתקיף אותכם לא יירה בנו?"

עמוס ניצב מולנו: "אנחנו יוצאים עכשיו ל- רי" הוא מודיע. "את תהיה דרך קשה וקיימת סכנה גדולה. לכן נצא במסגרת צב- אית ושמונו על משמעת חזקה." היא קובע את סודר המטע: כיתה א' תוביל. אחריה יצאו כיתה ב' והגמלים. בסוף תצעד כיתה המאסף, כיתה ג' (שלי).

כבר סודר ושהשתתפות הגמלים ודאית ובכל זאת הודיע שייר השבט שהיה צריך לספק את הגמלים ברבע האחרון כי לא יוכל לע- מוד בהבטחתו ולספק לנו גמלים. שבטו, ערב אל-עזומה, הוא הסביר כהנמקה, נמצא במצב של ריב דמים עם השבטים ב, רך והוא חושש מנקמה.

או נאלצו לחפש באופן בהול מקור אחר להשגת גמלים. אך בנבג הישראלי מוגבלים מקורות אלה ביותר: ישנם שבטים בודדים בלבד, ורק הם יכולים לתת גמלים. מנו למר של הצבאי בבקשת עזרה ולבסוף יצאו ל- בט ערב אל-תרבין עם מכתב מקצין הממשל לשייך השבט. תמורת שלוש וחצי לירות לי יום עבור כל גמל ולירה עבור מלווה ערבי הוא מוכן לספק שמונה גמלים וחמישה ער- בים לעשרה ימים.

שלא כקודמו מעזומה, עמד שייך התרבין בהבטחתו. מן החשכה הגיחו דמויות אפלוח אל תוך מעגל האור של המדורה. "הגמלים! הגמלים!" קראו האנשים איש לרעהו. הנמ- לים כרעו ברך ורוכביהם ירדו ארצה, חיפשו להם מקום ליד האט.

ערבי עטוף עבאיה שחורה ותבוש כפיה פילס לו דרך בין הגמלים, הושיט את ידיו כמעט אל תוך האש להתחמם. חבריו הצטר- פו אליו ולידם שלוש הבחורים שבאו אתם. הבחורים סיפרו שיצאו מנחנה הש ש עוד בשש בוקר ורכבו כמעט בלי הפסק מאז - למעלה מ-12 שעות!

מפקדי הכיתות עברו בין אנשיהם ונתנו את ההוראה: אין לבוא במגע כלשהו עם הערבים. אין לדבר בגוכחותם על שום נושא צבאי, אין לומר להם מה כיוון המסע. רק איש אחי יטפל בהם, וכל הרוצה משהו מן הערבים יפנה אליהם.

אחת, שתיים, שלוש, ארבע...

מיד לאחר שהערבים הספיקו להתחמם, קמו כמה מהם ואספו מהם השיחים שנערמו ליד המדורה, הוציאו מן האש גחלים בוערים והדליקו לעצמם מדורה נכרדת, מרחק כמה מטרים ממדורתנו. בידוד זה לא נבע מיהי- רותיחה, אולם לבני מדבר אלה חסר חוש המשמעת שיאפשר התחברות אתם. אילו נק- בעו יחסינו אתם על בסיס חברותי ושוייון

אותות כרגלים המיוסרות...

11.15 - המסע התחיל. בשדרה ארוכה מתקדמים אנשי שתי הכיתות הראשונות, חר- צים את הדרך בכיוון מזרחה; אחריהם צו- עדים הגמלים בצעדיהם המתנדנדים. אנחנו נותנים להם להתקדם מעט ויוצאים לדרך.

עוברים את רצועת הדרך הצרה ונכנסים לואדי. מכאן ואילך אין שום קשר עם העולם החיצוני. יש לנו אוכל, יש לנו מי, יש לנו נשק ויש לנו מצב-רוח וכוונות. דרוש לנו רק מזל - הרבה מזל - לגמור את הטיול לפני שתוכנן ולהגיע לסופו כפי ש- יצאנו: כשי בחורות 28- בחורים. 12.00 - הגשם פסק. מבין העננים ה-

דעתו היתה אחת הסיבות לטרור דעתו, ש' כתוצאה ממנו התאבד ע"י קפיצה מחלון. הוא האמין שהאינטרסים החיוניים של ארץ צות-הברית, הדורשים ידירות הערבים, מוקד רבים על מזבח אינטרסים מפלגתיים — מיל' יוני הקולות של יהודי אמריקה. הקו שלו לא נתקבל כל עוד עמד בראש נשיא מפלגתי, כהארי טרומן. הוא עלול להתגבר בשעה ש' יעמוד ליד ההגה נשיא צבאי, הנתון להשפעת הפנטאגון: אייק.

דפיקה על הדלת. לאורח ישראלי אין זה עתיד משמח. לא האמריקאים ולא הרוסים ידפוקו על הדלת של המסדרון הישראלי כאשר ירצו להכנס ולעבור לקומה השנייה — לתורכייה ופרס, או למצרים וטוניסיה. שום דבר אשר ממשלת ישראל הנכשה או לא תעשה לא ישפיע על התפתחות האומים, פרט לאפשרות אחת ויחידה: ליצור חזית אחידה עם כל ארצות הברית, שתהיה מס' פיק חזקה כדי לנעול את הדלת בשני הכי' וונים, להפוך את המרחב לגוש חוסם נייט-ראלי.

עיתונות

ערמונים מן האש

דוב יוסף ישב ורתח. שלושה עתוננים פרסמו בהבלטה חליפת מכתבים עולבנית ומשעשעת בינו ובין משה אהרן מייקוביץ, מנהל הרכבות ואחי אלוף הפלמח יגאל פיני קוביץ—אלון.

זה היה בשעה שדוב יוסף היה טר התח' בורה, אחראי לרכבות. אולם מאז הדל דוב יוסף להניע את גלגלי התחבורה, החל במ' קום זה להניע את גלגלי המשפט. כשר ה' משפטים. בטענה שהמכתבים שפורסמו היו מיסמכים סודיים, דרש מן העתונאים שיגלו את האדם שמסר אותם לידהם. השר קיווה שבצורה זו יעלה בידו להרשיע את אויביו כפידי משרד התחבורה. אולם העתונ' אים סירבו, ומתוך זלזול ובכיוות העתונאים, שהפך שם דבר, פקד דוב יוסף על פרקליט המדינה לפתוח נגדם תיקים פליליים. ביצוע עבודה זו הוטל, כמקובל, על המשטרה.

ברוך השם, לא קיבלו. אולם המשט' רה לא התייחסה אל העניין בשמחה רבה. כמסוד התלוי כולו בשיתוף פעולה של ה' ציבור הרחב, היא יודעת להעריך את עור' תם של העתונאים. לא היה לה כל רצון להוציא מן האש את הערמונים החמים של שר המשפטים.

כשנודע שעתונאי חיפה עומדים לקיים אסיפת מחאה נגד הפניעה המחפירה בחופש העיתונות (כי מרבית האינפ'רמציה החשובה באה לעתונאי ממקור המוכרח לשמור על זילמוניותו, ביחוד כשהדבר נוגע למקרים של שחיתות במנגנון הממשלה), נשלל יגאל מו' סינון, קצין העיתונות החדש של המשטרה, את היוזמה לידו. הוא עלה לסגן המפקח הראשי, יוסף נחמיאס, מצא שגם הלה מת' יחס לעניין בשלילה. הם החליטו לתת הור' אה לוטורי חיפה לסגור את התיקים.

אולם שעה קלה לפני כן ביקר פרקליט המדינה אצל המפקח הכללי, יחזקאל סהר, השתדל לשכנע אותו להמשיך בעריכת מש' פט פלילי. כתוצאה משיחה זו הודיע המפק' ליש בפומבי בחיפה (שם שהה בחוקף תפ' קירו כקטיגור במשפט הרופא הנאשם ברצח הברית משק חניתה, אחר שביצע אצלה הפלה מלאכותית בלתי-חוקית ובלתי-מוצלחת) כי השלושה יועמדו לדין.

משך כמה שעות העבירו החוטאים הלך וחזור שיחות נגרשות בין תל-אביב וחיפה. התוצאה: קציני המשטרה, ביניהם יגאל מוסינון, הופיעו בכבודם ובעצמם באסיפת העתונאים, הודיעו להם שהתיקים נסגרו. אמר עתונאי, שכתב בשעתו מאמר בו דרש להעביר את המשטרה לידי משרד המשפטים: "ברוך השם שלא קיבלו את הצעתו!"

נופש

לא כאיטריות במדק

כשבאה אניטה אנגל בפעם הראשונה לארץ-ישראל, לפני 16 שנה, בלט לעיניה ליקוי חמור אחד: היהודים אינם יודעים להשתשע ולהינפש, דבר המרעיל את היחסים בין אדם ואדם. החליטה אניטה: יש ללמד את היהודים לשכוח את עצמם מפעם לפעם.

בינתיים שוטטה אניטה בעולם, כשליחת עליית הנוער, לא שהתה בארץ די זמן כדי לבצע את זממה. אולם מאחר שהיא ילידת קנדה ונמנית עם אותן הגשים היהודיות ה' אנגלו-סכסיות המתלהבות מחר אך אינן מצ' שנות באותה המהירות, לא שכחה את תכ' גיתה.

בטיילה לאורך שפת הים, מצפון לנמל

"לא כל כך מהר", הם מבטיחים. "אתה יכול להמשיך ולשחות." אך שתיתי דיי עכ' שיו רצוני במשהו אחר. בתוך נעלי הגומי שאני נועל רגלי ממש שלוקות. במהירות אני חולץ ועל אחת — במקרה שצריכים לזוז לא אהיה יחף לגמרי — ומכניס את הרגל אל תוך הגב. אי זה תענוג! להניע את האצבעות במים הקרים — תענוג שלא הייתי מחליף אותו בשום דבר (כמעט) בעולם.

אני רוחץ את הרגל השנייה ומרגיש כאילו הוורקו חיים חדשים לי עורקי. חבל רק שאיני יכול להחליף גרביים — הילקוט על הגמל. אני מטפס חזרה לחברה ומ' ספר להם על התענוג ה' גדול. אך לפני שמישהו יכול לרדת ולעשות כמו-ני, ניתנת הפקודה לזוז — חזרה! אין מעבר לי — גמלים. הדרך קשה מדי בשבילם, עלינו לחפש דרך אחרת.

אך הדרך חזרה אינך קלה כפי שהיתה בע' ליה — הכוונה לגמלים. בעלייה, מגששים הם בי רגליהם עד שמוצאים מ' קום יציב להניח; בירי' דה חייבים הם לסמוך את כל משקלם בבת אחת, ללא בדיקה מוקדמת כמעט. אנו אוספים אבי נים גדולות מסביב ובונים שיפוע קל. אחד אחד, מובילים הערבים את הגמלים אל השיי פוע.

הגמל הראשון מסרב לעבור — הוא נבהל

רוחלה, סטודנטית לפיסיקה.

ממשהו. מובילו משתדל למשוך אותו, צועק ומעודד אותו — לשוא. הגמל מסרב לזוז. הערבי מסובב אותו לאחור ומפנה מעבר לגמל השני. הגמל ניגש, מממשש את הקרקע ברגל ארוכה ועדינה שפרסתה כמורון קפיצי הכולם תגודות, מעביר את משקלו אליה, מקרב רגל שנייה ועובר את הקטע בקפיצה.

משך כל הזמן עוצרים הערבים את נשיר מתם, כניהם מודאגים. בשבילם יקר גמל מאשה או ילד. אותם אפשר להשיג בקלות — אך מה יעשה אם יאבד לו הגמל? ממה יתפרנס?

"יא סלאמת אללה!"

גמל אחר ניגש למעבר. הוא מניח רגל אחת, מהסס. הערבים מתפללים בקול רם: "בסם אללה אל-רחמן, אל-רחים!" "יא סלאמת אללה!" (בשם אללה הרחמן, הרחום! בשלום אללה!) פתאום מתגלגלת אבן מתחת רגל הגמל. הוא נבהל וקופץ קדימה. כולנו עוצרים את נשימתנו. הגמל נופל על רגלו, ברכיו מועדות — אך ברגע האחרון הוא מזדקף ורץ קדימה.

הערבים רצים אליו, מתקבלים סביבו. על הרגל האחורית מופיעים סימני דם — זה לא דבר רציני, סריטה שטחית. שני גמלים אחרים עוברים, בעדינות מפליאה. גם הגמל מסרב לרדת בתחילה עובר עתה בשלום.

תוך בקעה קטנה, מוקפת גבעות. "להתארץ כאן ללינה," ניתנת הפקודה עם התוספת: "מצב הכן. אין להדליק מזרחות." כל העניין מתקבל בשוויון נפש. אין כמ' עט איש בין הנוכחים שלא ראה פעולה ולא מעטים מבינינו נושאים תעודות על כך

מרים שוכבת לישון — רגעים ספורים בלבד.

על גופם. אך מצב הערבים שונה לחלוטין. רק אחד או שניים מהם משתלטים על עצי-ביהם ומעמידים פני אישיים. השאר רועדים מפחד.

אם נתקל בברואים עוינים לא נהיה בעיניהם אלא אויבים. אך הם, ערביי תרבין המלוים אותנו, גרועים מאויבים — הם ברגדים המ' שרתים את האויב. בחזם כה חזק שהם מת נגדים לאסוף שעורה לגמליהם פן יעוררו את חמת תושבי המקום. רק כשמיכה גוער בהם ונותן להם פקודה בשם "אל-חכומה" (הממשלה) הם יוצאים לאסוף שעורה. אחמ', הוקן שבין הערבים, נשלח לתצפית על אחת הגבעות. גישתו למקום התצפית היא דוגמה למופת של תנועה בשדה: הוא מסיר את כפייתו הלגנה, מתכופף וניגש בריצה בכיוון גל אבנים המהווה עמדה טב' עית. בהתקרבו לקו הרכס הוא משתטח על האדמה ומתחיל לחול לעבר העמדה, כש' רובהו לצדו. לעומת הבחורים שלנו שתפסו עמדות לא רחוק ממנו יכול אחמד להיות מדרך ראשי לאימוני-שדה בבית-ספר לקציני נים.

20.00 — מה שכל העיכובים לא הצליחו לעשות עושה הגשם שהחל יורד מחדש: מצב הרוח קצת ירוד. יחד עם דוד אני מקים שני קירות נמוכים של אבנים, מותח מעליהם הם את יריעת הברזנט. תחת "גג" זה נישן שלושתנו — אנני, דוד ואנוכי.

"למי יש פגיון?"

יום ב' — שלישי למסע **09.30** — היום כיתתנו היא השנייה ב' שדרת המסע. אנו מטפסים על הר תלול — למעשה סלע אחד עצום, סדוק מה ושמ על' ידי ערוצים עמוקים. לא הספקנו לעלות הר' בה כשניתנה הפקודה לעצור ולחכות לגמ' לים. פקודה זו היא אחת התדירות במסע כי קצב הליכת הגמלים איטי בהרבה משלנו ומדי פעם עלינו לחנות עד שהגמלים ישיגו אותנו. אך הפעם ישנו עיכוב נוסף: הגמ' לים מתקשים לטפס על ההר. מלוויהם, אלה שלקחו את מקומנו ככיתת מאסף, סוללים להם מעבר פחות תלול מאבנים, ובינתיים אנחנו נחים.

גם כשמגיעים הגמלים אלינו איננו מת' קדמים: מיכה ושני סירים יצאו לברוק את הדרך הלאה, לברר אם יוכלו הגמלים לע' בור. כעבור חצי שעה חוזר אחד מהם. "למי יש גרזנים, פגיונות או מכשירים חדים?" הוא שואל. הם דרושים לחציבת מעבר, אי שם בדרך. משהו מייצע לו להוציא את חומר הנפץ מתוך כמה כדורים ולפוצץ מע' בר בסלע. "כך עשינו בפלמח", הוא אומר לו, "זה גם הכי קל."

10.30 — אנחנו עוד חונים ומחכים. מ' שמאלנו, בתוך עריץ עמוק, אני יכול לראות גבים קטנים רבים, בהם ניגרו מי הגשם מאת מול. אני מודיע לחברה שאני יורד לכמה דקות ויורד במורד התלול אל המים. ממש מאי קרה. אני משתטח על הסלע ושותה בה' נהר רבה. אני שואל את היושבים למעלה אם מתכוונים לזוז.

מתפורים זורחת שמש חמה, אך רוח צפונית חזקה מרעננת מקלה את ההליכה. זהו מזג אויר אידיאלי למסע רגלי. חוליית המקלע נעצרה מאחור ומתקבלת סביב אריק, המושבניק הגבוה עטור-הזקן. אני מצטרף אליהם. על האימה, בתוך מעגל

"עד אשר ירכיקו אותנו הגמלים,

של נעליים כבדות, מתרוצץ עקרב ארסי צהוב. "נוריד לו את הונב ונקח אותו," מציע מישוהו. אך המאמץ (והסיכון) אינו כראי. אריק מרים נעל מסומרת ומעוך את השרץ בקיעה.

מרחוק צועק יגאל: "למה אתם מתעכבים. מה יש שם?"

"כלום!" עונה אריק. "רק עקרב לשעבר." **13.30** — עמוס הכריז על חנייה ל-40 דקות לארוחת צהרים. הגמלים הוחרו באחת מתחלוקת השעורה הירוקה באפיק הזאדי לר' עות. מראה השעורה בסביבה האפורה וה' יבשה מפליא. היא נזרעה בודאי על-ידי בדר' אי שהסתנן לכאן שנהי און באזור (ולכל אורך דרך המסע שלנו) כל ערביי חסות (לי' גלים).

מצב הכן!

מיכה שהלך לראות לחלוקת אוכל לערבים חוזר עם בשורה לא משמחת ביותר: הגפס נשפך מן הפרימוס על השק שהכיל את כל השוקולד והמתקים של הטיוול. לכל הרוי חות!

17.15 — כיתתנו מצטרפת לשאר המח' לקה החונה בהצטלבות שני וואדיות. לפני רבע שעה ראה מישוהו ערבי על רכס אחת הגבעות. עכשיו הודיעו הסיירים שקבוצת ערבים עם אוהלים חונה בהמשך הוואדי, על דרכנו. בוג מבקש ממני את משקפתי (הם השתדלו להשיג אחת, לא הצליחו) ויחד עם סייר אחר הוא יוצא לסייר את השטח.

כעבור חצי שעה הוא חוזר וה' הפיקוד הג' בוח' מתכנס לישיבה סודית. בתום הישיבה שולח עמוס שני מקלעים לתפוס עמדות על רכסי גבעות ושאר המחלקה נע חזרה אל

"הגמל מניח רגל, מהסס..."

חיפה, נתקל מבטה בחוף גליה. החליטה אני... שהפכה בינתיים עקרת בית ואם לשני ילדים: זה המקום להתחיל בנסיון החינוך...

המשק לקונים. עסק כדאי

בין 471 הצירים שהשתתפו בוועידה הכללית במוסקבה נמצאה גם משלחת צנועה בת חמשה מישראל. המשלחת שהורכבה בי רגע האחרון מאנשי משק בעלי רצון טוב...

מה שחברי המשלחת שכתו, בהודיעם על הצעות מספר, מעורפלות ובלתי ברורות, של יבוא רוסי של נייר, עצים וטרקטורים...

ההצלחה היחידה ביחסים מסחריים עם ברית המועצות ארעה לפני צאת המשלחת ולאחר שנתברר חוסר הסיכוי של חתימת חוזה מסחרי...

הברחה מה אפשר לעשות?

בשנת 1943 הגיע לפלצ' (הרובע היהודי בפאריס) ענק אדמוני בשם ולאדיסלב פולסקי. לא היה ספק בקשר לארץ מוצאו, אך רבים...

* גימאל מוסה עונב ערב יציאתו עליודי שטנונת ישראל, ורק אחרי בירור מקיף הותרה יציאתו במסוס, על מנת להשיג את חבריו במשלחת שיצאו על סיפון אניה.

11.00 — לרגלי ההר — בוואי רחב ואדי... המוביל ל... ניתנת הוראה לחנות לארוחת צהרים. השעה מוקדמת מדי לארץ...

לגיא ממולנו. באמצע המדרון הגענו למי שור קטן בו נחפר בור מים. זוהי החראבה. כאן נחפש את מלאי המים שלנו ונשקה את הגמלים. אני לוקח ספל ויורד במדרגות האבן...

האנשים מתקדמים זוגות זוגות או בקבוצות קטנות, שרים, מתלוצצים, מספרים ציזוכות — כאילו היו צופים בטיול ליד אחת המושבות. אחמד, אשר גמלו בועה בצד השני של הוואי מתקרב אלי. יש פה ערבים, יא חואגה שלום? הוא שואל אותי, במבט

"מלפנינו נראה אוכף. שם נמצאים הצלפים הערביים. אנו מנמיכים את הטווח ויורים..."

רות וללא חגיגה, להשיג את הזמן שהלך לאיבוד. בפגא הראשונה אין מרעה בשביל הגמלים; אפיק הוואי יבש כולו, מלא ויפ זיף ואבנים קטנות ואין בו כמעט כל צמח. רק פה ושמ נראה שיח לענה יבש — זוהי כל ארוחת הגמלים.

אוכל מן הקבר

12.00 — ממשכים בדרך. עתה מובל כל גמל, ולא כפי שהיה עד עתה כשרק הערבים מובילים חמשה גמלים והשלושה הנוספים קשורים אלה שמלפניהם. יחד עם שנים אחרים ניתן לי להוביל גמל. אנו פונים צפונה ועושים איגוף גדול, לעבור את שורות ההרים.

"רא קק לשאת אדונקה..."

ככל שאנו מתקדמים נעשה הנוף פראי יותר, חד יותר. מכל העברים מתנשאות פסגות ערומות, שצבען האפור מתגוון בגוונים שונים בהתאם לקרני השמש הנופלות עליהן. אנו עוברים ואדי קטן, אף הוא כקודמו, יבש, כולו חול וחצץ. שלושה עצים גדולים ועצי כים שוברים ברעננותם את השממה האפורה. במעלה אחד ההרים אנו מגיעים למשטח ישר, רמה קטנה המסתיימת בירידה תלולה אל תוך גיא צר, מוקף הרים גבוהים ותלול לים. שם, אומר לנו בנין, נגיע לביר מים.

14.30 — חראבת למעלה על הפסגה ישנם כמה גיבובי אדמה, קברי בדואים עלוי בים שחיו ודמתו כאן לפני מאות שנים. עד אשר התקרבו הגמלים, חנינו על הקברים ההרוסים, לעמנו צמח קטן שגדל עליהם. תחילה טעמתי את הצמח בהיסוס: איזה מין אוכל י יכול להיות שגדל על קברים? נגיסה אחת שיכנעה אותי: היה לזה טעם חמוץ, כשל לימון, מעון ללשוני היבשה. זוהי חומאה ורודה, הסבירו החקלאים שבינינו. נעים לי מאוד להכירך, גברת חומאה ורן דה. יש לך טעם מצויין... כשהגיעו הגמלים, המשכנו בדרך, בכיוון

שה עמודים פרימיטיביים המחזיקים את ה תקרה. כשאני עולה חזרה אל פני האדמה כבר יוסקים הערבים בהורדת דלי לשאוב מים. שאר החברה הלכו קדימה לשתות ממעיין קרוב, הנמצא באפיק הגיא. אני עומד למע לה ומביט עליהם: שלושים איש הכורעים ברך ליד שלולית מים גדולה, פניהם בתוך המים ושתיים, שותים, שותים, כמעט בלי הרף. פה ושם מחפש מישהו רעננות נוספת: כורע על ברכו, מכוץ כולו על האדמה כמש תחווה בתפילה וחבר אחר שופך על ראשו מים ממימיה.

"אני עכשיו מבסוט"

15.15 — עזבנו את החראבה מאחורינו. הדרך שאנו עוברים עתה היא המשעממת והחדגונית ביותר שעברנו עד כה. מסביב אדמה אפורה, יבשה, אפורה בחום שמש לר חטה, כרופה מתבקע בסדקים גדולים. פת אום מסתובב השביל הסלעי סיבוב הד ורחש עובר לאורך כל השדרה: לבטה משתרע עמק רחב ומרוק, המתפתל ברחבה אדירה בין גבעות נמוכות. המעבר הפתאומי מן

"בנין, פניו זבים דם..."

האפרוריות האיזמה למראה המרהיב מפליא. לולא ידענו שאנו נמצאים בלב הנגב השומם היינו חושבים את עצמנו בעמק או בשרון, בפרוס האביב. אנו יורדים לעמק — ואדי ... בצעדים שנעשו יותר רענים, בהליכה שהפכה תענוג. השעורה הירוקה מגיעה מעל לברכיים, הגי מלים מתקדמים בתוך השורות המרוקנים, נעצרים מדי פעם לתלוש כמה גבעולים. השדרה איבדה עתה את מראה הצבאי,

מיוחד במינו. "לא", אני עונה כדי להרגיעו. אני יודע מה רב פחדו מפני ערביי הסביבה. הם רק זרעו כאן וברחו מעבר לגבול. אחמד פורץ בצחוק. "חשבתי שאתה לפי חות מבין בעיניינים אלה", הוא אומר לי (עוד מן היום הראשון קבע שאני "איבן ערבי", אחד משלהם). הוא מצביע על גללי בהמות וברגלו המסונדלת דורך עליהם: "אתה רואה? זה עוד טרי. הערבים ברחו רק לפני כמה שעות. הם בודאי נמצאים למע לה על הגבעות."

אך פלא! הוא מדבר בלי שמץ של פחד. "זה לא איכפת לי", הוא מסיים. "אני עכשיו מבסוט!" רוח השוכבות שהירק השרה עלי נז נכנסה גם בשועל הזקן.

אין לחם

17.00 — הוואי מתקרב לקיצו — אפיק עמוק וסלעי, חסר כל צמחייה, מלבד הלענה הנצחית ואילה עצומה וענפה. כאן נחנה ה לילה. כל אחד בוחר לו מקום לינה. מי מתחת לאילה, מי לרגלי הסלע ומי בנקיקים קטנים. בפעם הראשונה נשמעות השאלות: "למי יש אבקת רגליים? למי יש פלסטר?" ההליכה הקשה כבר נותנת את אותותיה ברגלים המיוסרות.

18.30 — מעתה יונהג משטר קיצוב חמור. ארוחת הערב תהיה בלי לחם. עד שנתקשר עם המטוס שצריך להיות אתנו בי קשר ונהיה בטוחים שישפך לנו אספקת לחם סדירה, נצטרך לקמץ בשימוש הלחם. במקום הלחם נאכל הערב תפוחי אדמה. יש גם מרק ובשר הצרה היא רק שלא מספיקים לבשל את הכל ביחד — כל חצי שעה מגישים משהו אחר. את התה נשתה בודאי בתצות, אם נמשיך בקצב זה.

מתחת לאילה הדלגנו מדורה ענקית. החב רה מתאספים מסביב, צלחות וספלים ביד, מהכים שמה תחולק עוד מנה של משהו. רוחלה, הסטודנטית לפיסיקה, לשעבר מפך דת מחלקה קרבים בפלמח, מוציאה מן היל קוט קופסה של שימורי שופים מאמריקה. מסביב לקופסה מתנהל ויכוח ער: האם לח לק אותה עכשיו, לכל הנאספים או להשאיר אותה בשביל אנשי הכיתה שלנו? הויכוח קצר ביותר: מגישה כבר פתח את הקופסה והיא עוברת מיד ליד.

בשר אדם צלוי

מצב הרוח מרומם מאד. באויר מורגשת מנת הקרירות הנותנת למדורה קסם מיוחד. אנחנו יושבים בעיגול, שרים בלחש. אין זה מצב רוח של התפרקות ושמהה גועשת. אנו רב מלאי נחת ושלוה והכוכבים הנוצצים בשמים הבהירים מוסיפים לשקט הנפשי. אני ממלא את מקשרתי והיא עוברת בין הבחורים השואפים את העשן הרך בנשימות ארוכות. 20.00 — לאחר ספל תה חם ומתוק, מור כנים הכל לשכב לישון. רוב הבחורים גור פים את גחלי המדורה בצלחות, מפזרים אותם על האדמה, במקום שבחרו ללינה. על

את רובע היהודים לעבור לסביבה נאה יותר. הנקניקאי העדיף להשאר במקומו: "כל ימי עזתי עם היהודים, אתם אפשר לעשות עסק".

לפני שנה זכה פולסקי בביקור בלתי צפוי. שלושה יהודים מגודלי זקן, מכונסים בתוך חלוקים שחורים ודהים, הציעו לו תכנית: "שליחת חבילות נקניק ובשר לפלשתינה". השיטה המוצעת: עריכת רשימות שולחים ומקבלים שיוצאו מתוך שני ספרי טלפונים, צרפתי וישראלי, שליחת החבילות על פיהם ממרטייל לחיפה, מקום ששותף חמשי יספל בהן בצורה גאונית, יעביר את הרחמים פאריסה.

נוסע אחד התעצבן. ולאדיסלב פולסקי הסכים, שמח בעיקר לתנאי שהציגו שלוש השותפים: הם יהיו "שותפים חשאיים", ישתפו בהשקעות, יתחלקו ברווחים, יתאוו את היוזמה במלואה בידיהם. בתחילה התגלה העסק כסדרו. החבילות נשלחו, הכספים חזרו לפאריס, הרחמים חולקו בין השותפים. פולסקי גילה שמכל שנותיו בפאריס, היתה הנהגה האחרונה המבורכת ביותר.

יום אחד החייב פולסקי במחלקה הקונסולרית להציג את הצירות הישראלית בפאריס, הציג תעודה בה תואר כאיש ענף הגלנטריה, המיועץ בהשקעת הון בישראל. הוא קיבל אש-רתכניסה ויצא באניה לחיפה. באניה משך אליו תשומת לב בלתי-רגילה. הוא היה עצבני ליד שולחנו בחדר האוכל של המחלקה הראשונה שותחו שכניו: "אומרים שבאניה נמצאות כמויות עצומות של בשר שחור", אמר אחד. "יתפסו אותה", גיבא שני, "זה לא כל כך פשוט היום".

כשעה לפני שהשליכה האניה עוגן, עמדו על רציף המעגן אנשי המשטרה הכלכלית, ציפו למה שהובטח כשלה גדול. **החזיר אינו כשר.** פולסקי היה עצבני למדי, לא גרם למשטרה תקלות מיותרות. הוא גם לא התרגש כאשר נחקר על בעלות חמשה הטונות בשר חזיר שהועלו מן הארגזים בחבילות חבילות, עליהן היו רשומים שמות סתמיים (קיימים) של מקבליהן. להפך, הוא הציג לחוקריו סיגוריות אמריקאיות ריבניות, גילה שנוף הכרמל מרהיב והודיע: "השבתו שהיהודים ייהמו את פלשתינה כפי שהם הצליחו לעשות בפולניה, אך נוכחתי לדעת את ההפך הנמור".

לבסוף הודה באשמה כאשר הוצג לפניו סרט 9 מ"מ, שצולם על-ידי שליח המשטרה הכלכלית בפאריס (הטולם היה 757). בו היה הוא הכוכב הראשי. במאה המטר הראשונים של הסרט, זיהה ולאדיסלב פולסקי את עצמו כשהוא מטפל בשלוחת הארגזים מפאריס ל"מרטיל, אמר: "מה אפשר לעשות? תמיד אמרתי שיהודים יש יותר שכל מאשר לנו". בשר החזיר הותרם. נמסר לרשות הפיקוח. פולסקי זכה בצריגורוש מן הארץ, חייה את דעתו: "אולי ענף הגלנטריה איננו מקובל ביותר בארץ זו". ברם, ההפתעה הגדולה ביותר נכונה לו כאשר בערב שובו לביתו שבפלצל הפייסאי, הקדימו שלושת שותפיו החשאיים לבקרו. הם היו נרגזים וחסרי-התחשבות בהצטרפותו: "גמרנו אתך", צעקו לעומתו בחימה. "רימית אותנו, הברחת בשר חזיר בלתי-כשר".

חקלאות

הקש נשאר במקומו

בהתברר למשקים החקלאיים בקיץ 1951 שבלי גרעינים ממקורות עצמאיים יאלצו לחסל את משקי בעלי החי, פתחו במירוץ לחצי מיליון דונם אדמות הנגב שהיו ברשות המפקח על הקרקעות המיוברות במשרד החקלאות. 125 ישובים חקלאיים, המתאחדות ה"אכרים עד משקי הקיבוץ המאוחד, חילקו ביניהם את מאות אלפי דונמי השדות שלא עובדו זה ארבע שנים תמורת דמי חכירה אפסיים כמעט כש-400 אלף דונם, השוכנים ליד רצועת עזה משלחת המסתננים, זוכים בהענקת חרפי-עמית של לירה לכל דונם ורוע. יבול ההילולים של 70 אלף טון שעורה הצדיק את החקיקת שתלו בה, הבטיח את ה"אספקה לבעלי החי בכסותו את תצרכתם ולמעלה ממנה.

אולם בשתי נקודות הרועה הנאת החקלאיים המצלתם: הפרשי התנובה בין האדמות שדושו לבין אלה שלא דושו (200 ק"ג לעומת 60 ק"ג), והצורך להשאיר אלפי טר גות-קש יקר-ערך במקומו, בגלל המחסור בחומרי האריזה ואי-יכולתם הובלתם צפונה.

* חקיקות ערביות נטושות שלא עובדו מאז מלחמת העצמאות, הופקדו לפי חוק כנסת מיוחד תחת רשות משד החקלאות שהיה צריך להחכים לעיבוד מניב יבולים.

המסע, יתפור לי סוליה חדשה. ואם גם זה לא יעזור אעלה על גמל. לא תהיה לי שום הזדמנות של גבורת יאוש עלאית. התודה לאל.

08.30

עברנו שרשרת הרים ועתה אנחנו מתקדמים לאורך אחד היאדות האירופיים. פתאום מתקרב אלי אחד הערבים: "סלגה!" (ייליה!) הוא אומר ברטט. אני לא שמעתי כלום.

"זוהי חרפה לשפמו..."

כעבור כמה דקות נעצרת השרדה. מימינו אני רואה שני בחורים מטפסים בדהירה על גבעה. אחד מהם נצטר ומפנה את נשקו לדמות עטופת שחורים שהתרוממה מתוך האדמה, השני ניגש אל הדמות השחורה. לפני כמה דקות מצאנו עבאיה ערבי שחור רה ושמיכת צמר-עזים פסה, שנוקו כנראה על-ידי ערבי שברח בהלה. הדמות השחורה למעלה היא כנראה אשתו של אותו ערבי. "תאמרי בעלך שזו חרפה לשפמו ולכ"י

"...ותשע בחורות..."

בוורו" אומר מיכה לערביה המבוהלת. "איך לא התבייש לברוח מפני היהודים ולהשאיר את אשתו מאחור?"

מלכה והבחור השני מצטרפים חזרה לטור. עמוס ההולך לידי מסביר שהאזור בו אנו עוברים מאוכלס ערבים עוינים ויש חשש ציני להתנקשויות. בעוד יום יומיים נצא מן האזור ונתקרב לאזור ההררי לאורך הגיבול המצרי. שם מניחים כי יהיה יותר שקט. כי האזור שומם וקשה ואין להניח שישנם שם בדואים במספר רב.

10.00

זה קרוב לשעה שאנו חוגגים במקום — שוב נתקלנו בדרך שהגמלים אינם יכולים לעבורה. ועד שהסיריים ימצאו דרך חדשה אנחנו נחים בשביל צר, בצלע הר תלול. עתה מתחילים לזוז — חזרה אל הדרך שבאנו בה. השמש הלוהטת, הגידוד הקצוב של הגמלים כמעט מרדימים אותי. הערבי שלפני התחיל לשר, מנגינה מיללת ועצובה, המסתיימת כל פעם באנחה עמוקה. "אני זה, תועה מדבר", הוא שר, "הראה לי את הדרך הנכונה".

המטוס אינו עונה

13.10

הערבים ממצמים את העיניים ומצביעים לאופק: "טיארה", הם צועקים, "טיארה!"

אני מאמץ את עיני — איני רואה דבר. השמים שמי תכלת מוצקים, ללא ענן, ללא כל סימן של מטוס. אך שאר החברה רואים אותו. "הנה, שם", הם צועקים. "פרימוס צהוב מעל להרים".

עמוס, שנשא כל הזמן את מכשיר הקשר על גבו, מרכיב את האנטנה ומנסה להתקשר עם המטוס. "האללו מטוס, האללו מטוס, האללו מטוס", הוא קורא לתוך הפייה בקול חרגוני.

אנחנו עומדים מתוחים מסביב. עמוס חוזר שוב: "האללו מטוס, האללו מטוס, כאן המסע, כאן המסע!" שוב ציפיה מתוחה. המטוס אינו עונה.

עתה אנו יכולים כולנו לראות אותו בברור, חג מעל רכס ההרים הקרוב. העיניים מופנות אליו בחרדה: האם יראה אותנו? האם יקלוט את שידורנו. למעשה ממלא המטוס בנאמנות את ההוראות שניתנו לו: לפי התוכנית המקורים היינו צריכים להיות עתה על ההרים שהוא חג מעליהם. אולם המכונית סרבה או להסיענו הלאה, הורידה אותנו 30 קילומטר לפני המקום שנקבע בתוכנית, כי

זוהי מעלה מים מהמחסן, להרוות את צמאונו.

01.50

אני יכול לשכב בשקט. אני קם ומודיע לבן-זוגי שהגיעה השעה לה-עיר את השומרים המחליפים אותנו. הוא מביט על השעון: "זה עדיין מוקדם". אך אני מביט לו ששעונו לא מדייק וניגש ל-דמויות השרוכות על האדמה באפלה. מתחת לעץ עולה נחירה עצומה. להעיר אותה, או לחכות מעט? לא חרוק אני רואה את שמיכותי. והן מושכות מאד. "היי! גדי", אני קורא לישן, ומניע את כתפי.

"מה יש?" עונה קול מנומנם. כמה חי-טוטים מתחת לשמיכה — הוא מביט כנראה בשעון. "זה עוד מוקדם!" הוא ממשיך בחר-עומת. "יש לי עוד ארבע דקות לישון". "לא, כבר אחרי שתיים", אני עונה. "הש-עון שלך מקולקל".

03.40

השכמה. זה למעלה משעה שאני מכווץ בתוך השק, רועד מקור. אני משתדל להתרומם — ונפל חזרה. במאמץ גדול אני מצליח לקום על רגלי, אך נשען מיד בסלע. מרוב קור התכווצו שרירי ואיני יכול להניע אבר. עוב-רות דקות ארוכות עד שחוזרת אלי השליטה על אברי.

רגלים יחפות וזכות דם

05.30

הבוקר קיבלנו שתי פרוסות לחם עם ריבה כל אחת. לא הייתי אומר שזו ארוחה רצינית, אבל מי בא כאן לאכול? ארוחות טובות הייתי יכול לאכול בבית, מבלי לבוא עד כאן.

בכל זאת, פרוסה נוספת לא היתה מוזיקה כלל וכלל.

07.00

משך שעה טיפסנו בצלע הר. ההליכה היא מהירה, רוח רעננה נושבת כל הזמן. גם הגמלים הולכים יותר מהר היום. מולנו מודקרת פיסגה גבוהה וחדה, כפיטמת ענק. אנו משאירים את הערבים עם הגמלים בדרך וממשיכים לעלות.

מראש הפיסגה (גובה: 975 מטר — הגיבוהה שעברנו עד עכשיו) אנו משקיפים על פני ואדי עצום. המתפתל בין הרים חשופים, כשפה ושם שובר עץ ירוק את חרגוניות השממה. בניך, בידו תיק מפות פתוח, מסביר לנו את הנף. למרות שהוא מכיר את הנגב היטב, מימי היותו חבר משמר-הנגב ומסויר רים רבים, שטח זה אינו מוכר לו עדיין. הוא רק שמע עליו ומפרש לפי מבנהו הטרי-סוגרפי ובעזרת המפה הצבאית שלו.

07.45

אני שוב מוביל גמל. הדרך קשה מאד וקצב ההליכה איטי. פתאום עובר

"עמוס משגר שני רוכאים..."

הגחלים הם מפורים שכבה דקה של חול ועליה הם פורשים את השמיכות. זהו מנהג ישן של הולכי מדבר המגן עליהם מפני הקור האיום של שעות הבוקר המוקדמות. עתה זה מוליד צרור בדיחות: "צריך לומר לשומרים שיהפכו אותם כל חצי שעה", מת-לוצץ מישהו, "אחרת יהיו צלויים מצד אחד בלבד".

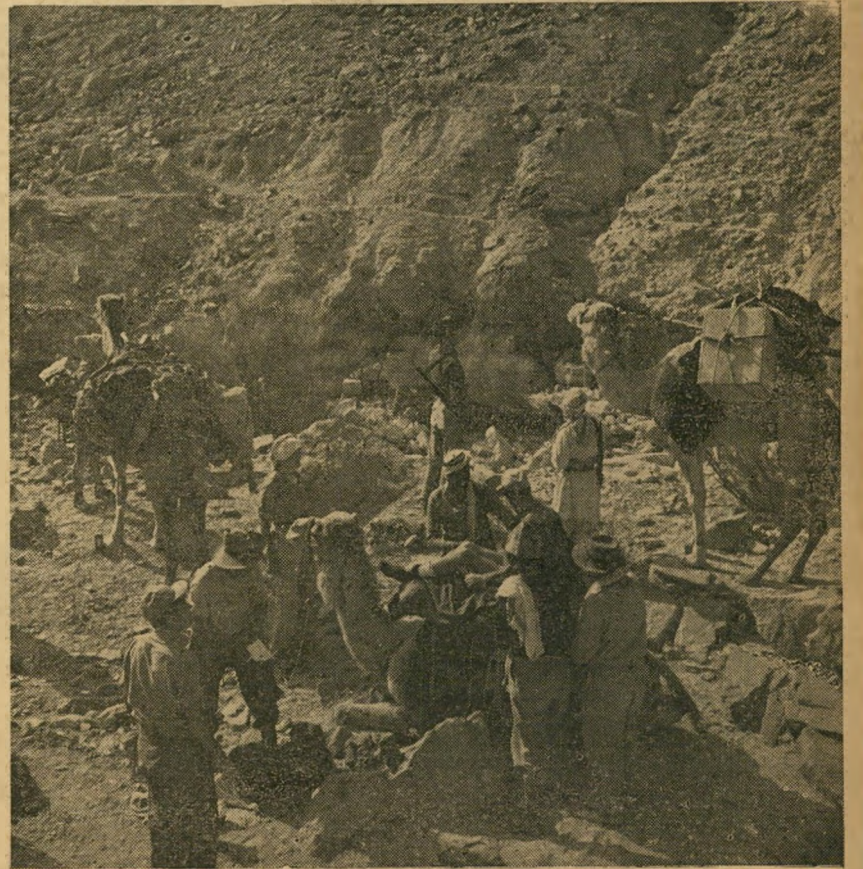
"אתה יכול לצחוק", עונה אחד המועמדים לצלייה. "אבל זה יותר נעים מלישון בפרי-גידר".

הלועג מתקתק את שיניו ברעידה מזומה ושוכב לישון.

01.00

היום מתחיל מוקדם מאד בש-בילי, אני שוכב ליד המקלע, בקצה הוואדי, שומר על המחנה מפני אויב וצר. רק לפני כמה דקות הוציאו אותי מתחת לשמיכות החמות ואני ער לחלוטין. זו אחת ממעלותי — ירושת לילות שמירה אין ספור: מי-פיק שמישהו יקרא בשמי ואני כבר ער לגמרי. אבל יש לי גם מגרעת איומה: אני נוטה להרדם באותה מהירות שאני מתעורר. עכשיו אני נתון באחד המצבים האלה. אני מתחיל שיחה עם חברי לשמירה אבל לו אין סבלנות לשבת במקום — הוא לבוש מכנס יים קצרים והקור חודר לעצמות. "אני הולך לעשות סיבוב קטן", הוא אומר לי. לכאורה זהו דבר אסור בהחלט: בלילה יש לשכב על האדמה ולהמנע מהתבלטות או תנועה. אך הלילה כה שליו ורוגע מסביב שאין טעם לקפדנות מיוחדת.

המשמרת קצרה מאוד — שעה אחת בלבד. אך קשה לי להמנע מלהיט בלי הרף בשעון.

"ויתרנו על האדונקה והערמנו שמיכות על הגמל למישכך רך בשבילי דן..."

רטט בהלה בלבי: קצה זעלי הימנית הת-בקע! זוהי ההתחלה של הסוף. אני כבר רואה את עצמי זוחל על ארבע, רגלי היחפות עטופות סחכות וזכות דם, בלב 'שימון אינסופי, הרחק מכל יישוב. אך מיד אני צוחק מעצמי. אם הנעל תתבקע עוד יותר אגש לזן נאכט. הוא הסנדלר של

לא רחוק ממני כורעים הגמלים, ברכיהם קשורות כדי שלא יוכלו להתרומם. נחירי-תיהם מגיעות אלי ומדי פעם בוקע אחד מהם את הדממה בקול הדומה למים הנשפכים מכד צר; בלוטה ורודה, כגודל ראשו של הגמל מופיעה מתחת לשונו לרבע קט, ונע-למת שוב. זוהי "מימיית" של הגמל. כך

וורדים בצנצנת לבניה

איש מדור השתלנות והגוננות של משרד החקלאות, חיים לטה, בעל בלורית שחורה ומקורולת ואיטידיבור נסתייע בעשרה חב' רים לעבודה להדרכה, סידור ופירוק אחת התערוכות שהפכו מוסד חיפאי שכית תחת חסותו של ראש העיר, אבא חושי.

תערוכות הפרחים הוכוונה לחנך את תושבי חיפה לשמור על פרחי הגנים העירוניים ול" העריך הערכת יתר את גוי הפרחים. אך מציאת מקום לתערוכה לא היה קל ביותר והיוזמים נאלצו להסתפק באולם הישיבות של העיריה שאינו יכול לקלוט יותר מ-200 מבקרים בבת אחת. אולם גם עם פתרון זה לא יכלו אנשי לטה להתחיל בהקמת התערך כה. כי באולם נערך טקס הענקת תואר אורח כבוד לסופר דוד פינסקי והאולם נמסר לידי אנשי משרד החקלאות רק בערב שלפני פתיחת התערוכה. ואז החל מרוץ שגועני שארך 21 שעות עד שהתערוכה פרוחה באולם.

שני מספרים. התערוכה נפתחה במועד, ארבעה חודשים לאחר שיוזמה, וקהל סקרני בן 8000 איש שטף משך שלושת הימים הראשונים את האולם, עבר על פני עציצי הפרחים בצדי המדרגות, צפה בתכנית ענקית של הפרק העירוני והתפעל למראה 200 צנצנות הלבניה שהכילו ורדים ססגוניים וסניפים זקופים קומה.

מלבד הסברה על הרקפות התרבותיות ש" אינן ילדות הארץ (הן הובאו עליידי פרחים מסחריים) התלהבו המבקרים במיוחד בישי אגרסלים שקופים שהכילו שושני מים לבנות צפות בתוך עלים ירקוקים ושגודלו עליידי רופא שעסקו החביב הוא גדול פרחים.

אולם הישגם העיקרי של הפרחנים, מבחינה חמריית לפחות, נתגלה לצופים מתוך שני כספרים שהובלטו בקצה האולם: מדי שנה נמכרים בישראל פרחים בחצי מיליון לירות. המספר השני, שהוא רב חשיבות במיוחד: ערך היצוא של פרחי ישראל, באריות מש" מרות, הוא קרוב ל-300 אלף לירות במטבע זה.

סטודנטים

הגעועים הביתה הורגים

הבעיטה שקבלו הסטודנטים הישראליים הלומדים בחוץ-לארץ עקב המדיניות הכללית החדשה ואשר כתוצאה ממנה נפגעו סטודנטים ישראליים רבים הלומדים באירופה ובארצות-הברית, לא השפיעה במדה רבה על 20 הסטודנטים הישראליים בקנדה.

שעה שמאות סטודנטים מתחבטים כיצד לכלכל את עצמם בחוץ-לארץ מוסר כתב מיוחד של העולם הזה, משה בן-זשחר, מ" קנדה, על הצד השני של המטבע — צעירים ישראליים שהסתדרו בכוחות עצמם ומרוויחים חיים לחם ללימודיהם:

אחד מלוחמי הראל ומפורצי הדרך לירושלים, דני, לומד רפואה במכללת מקגיל המפורסמת ומרויח את לחמו ולימודיו בכ" בוד ואף מצליח לחסוך דולרים רבים לנסיעות חופשה בקנדה ובארצות-הברית ובשנה הבאה מקנה הוא לבקר את בני משפחות בישראל.

כי דני עובד משך 4 שעות ביום כמנקה מרבדים במכבסה מיוחדת ומרויח 160 דולר לחודש. מתוך סכום זה הוא מוציא עבור חדר מרוהט מכוסה מרבדים 35 דולר לחודש. דש 75 דולר לחודש — האוכל, והשאר מוצא לצרכי לימוד, מלבושים וביילוי. דבורה, ממשותרות גבעתי, הלומדת ב" אוניברסיטת מונטריאל חימיה. נמצאת בקנדה שנתיים והספיקה לחסוך כ-1000 דולר עבור נסיעה לישראל וביקור ביניים באירופה.

דבורה היא בוגרת הגימנסיה הרצליה ומלמדת עברית בבית-ספר במונטריאל ב" שכר של 200 דולר לחודש. היא עסוקה ב" הוראה משך 4 שעות ביום ואת יתר הזמן היא מקדישה ללימודי החימיה. כששואלים אותה "דבורה, מה נשמע?" עונה היא: "עושים חיים, אבל הגעועים הביתה הורגים!" דבורה הספיקה לבקר משך השנתיים בכל קנדה ממונטריאל עז ואונקובר, מרחק של אלפי מילין ובחופשת האביב השתא נוסעת היא לביקור בפלורידה. אברהם, מנכי מלחמת העצמאות הגיע ל" קנדה לפני שנה ולומד רוקחות באוניברסיטת מונטריאל המונה 25.000 סטודנטים. הוא בוגר בית-הספר הריאלי בחיפה ונפצע בקרבות הצפון. משהגיע לקנדה התאכסן ב" שבועות הראשונים בבית-מלון, בו הוציא את סכום הדולרים האפסי שהיה ברשותו.

הלאה משם הדרך קשה ומזיקה לצמיגים. וכך הולכים אנו כל הזמן בפיגור של יממה.

שכטים ארירים ופראיים

צפרה, נוטלת מעמוס את מכשיר האלחוט. "האללו מטוס, האללו מטוס, האללו מטוס!" קולה מלא גוון של חדגוניות המיוחד לק" שרים. כנראה שכבר הספיקה ללמוד את המלאכה היטב מזמן. לבסוף היא מפסיקה:

עשרות קילומטרים. אלה הם האנשים החיים הראשונים שאנו רואים מזה ארבעה ימים. וגם אותם אפשר לראות רק בעזרת המש" קפת שלי, לאחר תור ארוך של סקרנים. פתאום נוצצת קרן אור מן ההר הרחוק. ועוד אחת. עתה מתנוצץ האור בתכיפות. הם מאותתים לנו חזרה! הירוד! הצלחנו ליצור קשר עם העולם החיצוני. אילו רק יכולנו להתקשר כך גם עם המטוס! אך הקשר

אחמד ממשיך ללמלל לעצמו. "אללה! אללה! ו...! ו...! אני אספר עליהם לבני עד שאמות." אך פניו מתעצבות פתאום. "אבל הם לא יאמינו לי" הוא נאנה. "הם יאמרו לי שאני זקן שוטה ושקרן!" 14.15 — אנו מתקדמים לכיוון ג'בל... הירידה מן הפיסטה קשה מאד — בעיקר בשל האבנים הקטנות הדוקרות את הרגלים מבעד לסוליות הגומי הרכות. בינינו ובין

"העינים מופנות למטוס בחרדה. האם יראה אותנו? האם יקוטט את שירורנו... שוב ציפיה א"

"אין בכלל קשר", היא מודיעה. "הסוללה לא בסדר" כרגיל. בינתים חג המטוס פעם, פעמיים ונעלם מעבר לאופק. קיצוב הלחם ימשך כנראה. 13.45 — המקלעים מוצבים להבטחה. כל התבריא מצוטפמים על גל אבנים, ברוב הפיסטה, מקשיבים להסברים של בנץ. המר" התפעלות.

"האלדו מטוס, האלדו מטוס..."

אה המשתרע הרחק מתחתנו הוא האדיר ביותר שראינו עד כה. "שם ההר הגבוה שממולנו הוא ג'בל... אפשר לראות מכאן את ערמות האבנים", מסביר בנץ. "עד כמה שידוע לנו, לא דרכה עריין רגל עברית שם."

במרחק מוזקרת פיטמה כחלחולת, המת" נשאת בתוך אדי שרב: זהו... מזרחה מת" משכת שרשרת של רכסים אדמדימים: אלה הם הרי אדום, מעבר לגבול הירדן. מצפון, על רכס בשטח ישראל, נראות דמויות זעירות מתנועעות על הפיסטה הקרחה. ואבה, חבר קיבוץ קלטה המשמש כסויר, טבח ואפסנאי חלקי מוציא מכיסו שתי מראות צבאיות קטנות, מציבן זו מול זו, לוקח עפרון ומת" חיל לנוע את ידו מול אחת המראות: הוא מאותת בהלוגראף לאנשים על ההר (מרחק

סמלי בלבד: הקבוצה השנייה אינה יודעת לאותת. היא מחזירה לנו סתם קרני אור מקוטעות. אחמד ניגש אלי. עיניו השחורות נוצצות והוא כולו אומר סקרנות. "איפה אנחנו?" הוא שואל. אני אומר לו. "יא אללה!" הוא כמעט מתעלף מרוב התפעלות.

אני רוצה להגביר את הרושם. "ושם זה..." אני מוסיף.

עיניו של הזקן נפערות. קשה לו, כנראה, לו אמין למראה עיניו. "זהו...? זהו בא?" מת...? הוא שואל. עכשיו תורי להשתר" מס. מדוע קשה לו להאמין לדבריו? מד מ" יוחז בהר הכחלה? "זה ממש חלום", ממשיך אחמד להתפעל. "הרי עד עכשיו שמע" תי על... רק באגודה. שם חיים שבטים אדי" רים ופראיים שכל ה" שליטים פחדו מפניהם התורכים, המצריים — אפילי האנגלים פייסי אותם וביקשו לחיות עמיהם בשלום!"

הוא היה כבר פעם ב" סביבה הזאת. "למה אתה חושב אותי?" הוא שואל. "אני בסך הכל בדואי מסכן שלא עובתי מימי את סביבות באר-שבט. כאן אנחנו כמו עוורים. אנו סומכים על אללה ועליכם שתר" ציאו אותנו מכאן בשלום."

ההר הגבוה משתרע עמק גדול, רזוע סלעי ואבנים הלוהטות בשמש. אני מכנה אות עמק המוות כי הוא מזכיר לי סרט שראית בנעורי עם ואלאס בירי. אנו מתקרבים להר. עמוס עוצר את הש יירה ואנו נערכים להתקדמות במסע צבאי כתתנו מהווה כיתת חוד, גד צועד בראש ע מקלע על השכם, אני אחריו עם תרמי ומחסניות.

מגיעים לרכס האחרון לפני ההר. מכיון הגבול נשמעות כמה יריות בודדות. ה היריות מרוחק, הכדורים אינם מכוונים אלינו השיירה ממשיכה להתקדם.

"ל. ח. מ. — אותיות לא יפות אך אין לטעות..."

וום! וום! מעל ראשינו שורקים קלעים השיירה נעצרת, כולם נשכבים במקום. גו רץ קדימה עם המקלע, תופס עמדה עז הרכס, בכיוון ממנו באו היריות. אני רי אחריו, מוכן לספק לו את התחמושת. עמוס מצטרף אלינו: "אל תירו, הן

מספר אברהם: "נפל רעיון בראשי, פר- סמתי בעתון מונטיוואלי מודעה בדבר נתינת שיעורים בעברית לכל המעוניינים, בשעות ה- רצויות להם. כעבור שבוע אספתי שלושה שיעורים שנותן אני אותם יום יום לבני יהודים עשירים בשכר של 5 דולר השעה, כל תלמיד בשעה נפרדת."

פנעים
עניין רומנטי למדי

פרדס כץ, שעל כביש תל-אביב — פתח תקוה, הוא מקום שלי, אך לא רומנטי ביו- תר. בלילות רגילים אין הוא מושך אליו זוגות נאהבים, ותושבי המקום עצמם רגילים לישון בשעות הקטנות שנת ישראלים. אלא שאותו ליל אביב היה, כנראה, רו- מנטי במיוחד. כמה דמויות נעו בשכונה בח- שכה, התחשבו ביניהן, אולם קול עדין זה הושתק חיש מהר ע"י קול אחר: קולה של פרה הולנדית מפותמת, שמקום מושבה הר- גיל ברפת שבקצה הפרדס. הפרה עתה במלוא קולה, העירה את תושבי המקום, הכריזה אותם לקום בשעה 2.30 לפנות בוקר, אך כשהגיעו אנשי פרדס כץ לרפת, כשהם מקל- לים ומגדפים, מצאו כי סיבת ההמולה נעלמה: מקומה של הפרה היה ריק.

במקום הפרה נראו שלוש דמויות גבריים, שנמלטו לעבר הכביש. שניים מהם נכנסו לתא הנהג של מכונית המשא שחנתה על הכביש, השלישי ניסה לסגור את אחת הסולמות, אך מהר לקפוץ על ארגו המכונית, כאשר אור מסנור מפנסיו של גיפ נשתפך סביבו, לא חר רדיפה של חצי קילומטר, צרמה חריקת בלמים כפולה. הגיפ השיג את מכונית המ- שא חסם לפניה את הדרך. שני שומרים עי- רוניים רמת-גנייים תבעו מהנהג את נירותיו, יכשנוכחו לדעת ששני האחרים שהיו אתו נמלטו, חקרו: "מי היו השניים האחרים?"

תשובת הנהג: "טרמפיסטים מחיפה." לב- סוף נכנע ללחץ השומרים שהשימוהו בגני- בת הפרה, אמר: "לא גנבתי, אני אראה לכם איפה היא." אורות פנסים הגיפו נפלו על עץ הדר עמוס תפוחי-זהב, גילו את הפרה רו- בצת תחתיו נפחדת.

שעה קלה לאחר מכן נתפסו שני הבורחים עלידי נידת המשטרה, כשהם נושמים בכ- בדות, ליד שכונת מונטיפורי, והתבורה כולה התאחדה לפת שחרית במשטרת רמת-גן. שאל סמל משטרת רמת-גן אליעזר גרינבלט: "מה עשיתם ליד שכונת מונטיפורי?" תשובת השניים: "ענין רומנטי. לזיווג בחורה מקול- נוע ביפו."

אך גרינבלט לא היה רומנטי. "הרימו את ה- רגליים!" פקד. הבוץ הבלתי רומנטי, המהול בחציר שדבק לסוליות נעלי השלושה, הפיץ בחדר החקירות ריח חריף של זבל פרות ור- פת.

גם התובע יוסף סהר והשופט המחוזי זאב צלטנר לא גילו נטייה רומנטית מיוחדת, כש- הופיעו השלושה לפנייהם. משום מה נראה להם כי שלושה גברים, שגילם הממוצע 40 שנה המטופלים בילדים ובדירות בשיכונני ה- עולים ביפו, אינם יכולים להיות מוכשרים לפיתוח רומנטיקה אמיתית. המסקנה: שני חיים מאסר לכל אחד מהם.

שאל אחד הנוכחים באולם: "מה, שנתיים כפול שלוש תמורת פרה אחת?" ענה לו עורך- דין: "כן, אבל זו היתה פרה הולנדית."

הארץ
העולם הזה — הארץ הגשתי בקשה למועצה המקומית טירת הכרמל לשם קבלת רישון למכירת מש- קאות חריפים לשנת 1922 בחנות ירקות שלי (מעורב).
יעקב כהן, יפו
אכן, תכנן לטוח ארזך.
אנשי ההסתדרות... רשאים לפעול. סרר- בם מתרפש כגישה אנטי-דמוקרטית ועי- לינו לפעול בתתאם לכך (על כן סער- היס)
פעולה סניטרית?
עשרות כבאים ושוטרים חיפשו אחר ילד... מאת ספר "הארץ" (הארץ).
מוטי, רחובות
מסמר שערות.

שבילים נראים חלקים ונוחים. אך זהו מראה בלבד — האבנים הקטנטנות והמחודדות לשות את כפות הרגלים ללא רחם. מזג האוויר ממש קר. אך ההליכה הקצובה והמהירה מזרימה את הדם בירת-שאת ומח- הרבה יותר נוח ללכת עכשו מאשר בממת. הבוקר או הצהריר כשהשמש מכה אתנו באכזריות. הרבה יותר נוח אפילו מלישון. כי זוהי השעה שאנו מתחילים בדרך כלל לקפוא תחת לשמיכות הדקות.
05.00 — חנייה קצרה. למעשה איש אינו עייף עדיין. רק עתה אנו מתעוררים באמת — עד כאן הלכנו חצי מנומנמים. אך בוואי הקטן ישנה חלקת שעורה דלילה והגמלים רעבים.

„זהו ג'בל...!"

אנו ממשיכים. הדרך עולה כל הזמן, בשב-י לים מחוקים או על פני סלעי-ענק חלקים. בסוף העלייה אנו מגיעים למישור רחב, פלאטו גבוה משלושה כדורי היים רצופים ומצדו הרביעי, אליו אנו מתקדמים, הוא מסתיים בוואי עמוק. אנו מגיעים עד שפת הוואי וחונים. כאן נאכל ארוחת-בוקר.
06.00 — כולנו עדיין רעניים. רק הקיבה תובעת את שלה. עד שהטבח (כרעג: זאבה) והאפסנאי (גד) יכינו את ארוחת-הבוקר מת- ארנן טיול לפסיגה הגבוהה ממערב. אנני ודור מתרוצצים על פני השטח, מטפסים על צוקים, מידרדרים במדרונות, נשכבים תחת גמלים. בעוד תפקידי דורש מאמץ קל ביותר — רשימות קצרות על-גבי פיסות נייר ה- נושאות את התואר המפואר „יומן" — חיי- בים דוד ואנני לכותת את רגליהם בלי הרף.
08.00 — לאחר שתי התקלויות באש של אתמול, הוחלט לשנות את מסלול ה- מסע: במקום להמשיך עד ביר... (לחנייה) ומיליו מיכלי המים) ומשם לגיבל... נלך באיגוף גדול עד ביר... לקחת מים. אם גם שם ניתקל בערבים עוינים לא תהיה לנו כל ברירה אלא להכנס אתם לקרב ולהניס אותם מן הבאר, כי מלאי המים שלנו אוזל ובעוד יום נעבור את החמאדות — מישורים עצי- מים של אדמה חרוכה ואבנים קטנות, ללא ישוב, ללא טיפת מים. בביר... נצטרך לקחת מים — ויהי מה!
10.30 — אנו נמצאים על פסגה גבוהה.

„הוא יורד..."

בנך מצביע לשרשרת הרים גבוהה אך ישראל, ללא פסגות מתבלטות. „זהו ג'בל... בקצהו המזרחי, לרגלי ההרים, נמצא ביר... זו אני טיולנו", מסביר בנך והחברה מתלהבים. „זו סינקלנה". ההתלהבות גוברת. „שם רר אים סינגונים". ההתלהבות מגיעה לשיא. נד- מה לי כי עוד מעט יתפרצו כולם במחאות כפיים סוערות.
„לגבי, אלה יכולים להיות מונחים גיאר- לוגיים." אני אומר למישהו. „אני לא מבין אף מלה מכל העניין."
„אלה באמת מונחים גיאולוגיים." עונה בך שיחי בקול יהיר ופונה לבנך: „ומה עם המבנה הפרה-מסטריכטי?"

„שו הדא ספינות?"

אני מצטרף לערבים. ברגע זה נדמה כי הם היחידים ששמרו על סגולות אנושיות. אולם גם הם שקועים בנושא אחד: מים לגמלים. זה היום השלישי שלא שתו טיפה אחת. „הרי הם ספינות המדבר", אני אומר להם בתמהוה. „הם יכולים להיות שבעו בלי מים."
„שו הדא ספינות? בטיח? אלה חיות מס- כנות כמוני!"
אני עוזב את החיות ואת בני-האדם וחולץ את נעלי בפניה. זה יותר מעשי מכל שאר השטויות.

11.00 — משהו מזומם. אני מתעורר: כולם מצביעים לעבר הג'בל. המטוס חג שם, כתם צהוב בשמי התכלת. שילך לעזאזל! מה

„הוא ראה אותנו!"

לחלום עלהות. נגד טקטיקה זו אפילו צבא מאורגן לא יכול לעשות כלום.
17.40 — אנו נכנסים לתוך ואדי... ערוץ עמוק, מוקף פסגות תלולות המתנשאות ב- גובה עצום. כאן נחנה הלילה. עמוס נותן פקודה לפרוק את הגמלים ולהתארגן לל- ינה. הערבים מחפשים מרעה לגמלים. זה זמן רב שלא הספיקו לאכול כראוי. אחד מהם מציע לחזור כמה קילומטרים לחלקת שעוריה בעברנו בדרך. דאגתו לגמל גברה גם על פחדו והוא מוכן לנטוש את בטחון השיירה ולצאת לבד לחפש מרעה.
באנג! מכיוון הפסגה הגבוהה מהדהד קול ירייה בודדת. העסק התחיל! מיד יצ- אים רובאים וחוליות מקלעים לתפוס את כל הרכסים מסביב. הם מטפסים בקדחתנות על המורדות התלולים, מתבצרים מאחורי סלעים גדולים. בינתיים נמשכות ההכנות בוואי. הבנות מקוששות שיחי לענה למדורה, האפסנאים מוציאים אוכל לארוחת הערב.

שוב מצב הכן

האנשים עוסקים כל אחד במשהו; בהבעת אוישות מוגזמת. הקלעים יכולים לשרוק והערבים יכולים לשכב במארב — למראית עין זה לא איכפת לאיש. ובל"ן כה וכה מוכרחים להכין ארוחת-ערב.

19.00

— עם חושך הורדו האנשים מני- קודות התצפית שלהם. מלבד הכדור שנשמע עם הגיענו הנה לא ארע שום דבר. בכל זאת מצב-הרוח מתוח. עמוס מכנס את כל האנשים לזריקת „ציונות": „אנו עלולים להתקל מעתה ואילך בצליפות כאלה. זהו נשקם החזק של הבידואים. לכן אני רוצה שיהיה ברור לכל אחד."
שוב מצב הכן. הלילה נישן עם הנעלים.

„רן מחייך. בעוד שעתיים..."

יום ד' — חמישי למסע
03.00 — השכמה. יש לנו עוד שעתיים לפחות עד עלות השחר. אך דרך ארוכה לפנינו היום. וככל שנעזוב את הוואי ה- לפנינו מהר יותר, יותר בריא. תוך פחות מחצי שעה הגמלים עמוסים, האנשים מר- כנים לתזוזה. זהו שיא המהירות שהושגה עד כה.

04.00

— באור הירח החיזור לובש הנוף צורה אחרת. הכל רך יותר, אנושי יותר. הצוקים הגדולים מאבדים את חדותם, פסגות ההרים מתמוגגות עם השמים המוכוכבים, ה-

מצוה. „השיירים נמצאים בשטח לפנינו. ה- יריות מכוונות אליהם."
כעבור כמה דקות מופיעות שלוש דמויות הדהרות אלינו באיגוף שמאלי רחב. אלה הם בנך, זאבה, שמוליק הם מצטרפים אלינו, נשכבים על האדמה, נושמים בכבדות. „הקלע נחקע ממש ליד", מספר שמוליק. הוא אינו מרוגש או מבולבל. הוא מספר את זה כדבר מעניין אשר קרה לו במקרה.

כה — המטוס אינו עונה..."

עמוס משגר שני רובאים לתפוס עמדה באגף השמאלי. עתה נשתתקו היריות. אני מתרומם וסוקר את הג'בל. אין סימן של בני-אדם. מולנו, בקו ישר, ישנו אוכף — שם נמצאים כנראה המתקיפים. עמוס נותן פקודה: „לאוכף שמלפנים, כדור אחד, אש!" מימינו נובה מקלע. אני סוקר את השטח עם משקפתי, לראות אם קבלנו את הטוח הנכון. אין כל סימן. הקלע עבר גבוה.

קול יריה מהדהד

אנו מנמיכים את הטוח ויורים. עוני אבק מתרוממים מסביב לאוכף. עוד כמה צרורות. אין כל תשובה. הערבים אינם מעוניינים בקרב.
ואז נותן עמוס את הפקודה: „לחזור מעבר לרכס." אין טעם להכנס בקרב. הרי באנו רק למסע — אין לנו יחידה צבאית עם משימה להגיע לג'בל ויהיה מה.
כל השיירה נאספת מאחורי הרכס. עמוס נותן הוראות להתארגן למסע ואנו מפנים את גבינו לג'בל ולגבול המצרי, צועדים חזרה בכוח שבאנו ממנו. מטרתנו היא ג'בל... אליו נגיע באיגוף.

רוב החברלים מתלוננים: בריחה זו מפני כמה רובאים ערבים אינה לטעמם. „לא כך הורגלנו בפלמח!" רוטן מישהו. „נשאיר את הגמלים כאן ונצא עם תתה מוגברת להר". מציע מישהו אחר. „אנו נאטא אותם כמו קש". אך עמוס תקיף בדעתו. מוטב לותה על חלק מן התכנית מאשר להסתכן לשוא. אם מישהו יציע כאן, ספק רב אם נוכל להוציא חי. הנקודה העברית הקרובה ביותר היא מרחק ימים רבים של הליכה.

15.30

— פנינו שוב דרום מזרחה. שיחת הדרך היא כולה על קרבות מדבר. למרות שלערבים כאן אין שום נשק כבד מרובה, מספיק שאחד מהם יעמוד מדי פעם על רכס ויטריד אותנו בצליפות כדי להפוך מסע זה

סרטים

זעם ההמון

אם זעם ההמון לא יוצג במקומות רבים בארץ עקב העובדה שקיימת כאן רק מהדורה ברוחב של 16 מ"מ (רוחב סרט סטאנדארטי הוא 35 מ"מ) פרוש הדבר שרבים לא יוכלו לראות את אחד הסרטים המשובחים ביותר שיצאו אי פעם מהוליווד.

קאתרין גראנט (סילביה סידני) וג'ו וילר (ספנסר טרייסי) מאוהבים זה בזה. אולם אינם יכולים להנשא כיוון שמצב הכלכלי בכל רע. קאתרין נאלצת להפחד מג'ו, לעבור לזמן מה לעיר אחרת, בה יש לה עבודה טובה. ג'ו פותח מוסך בשותפות עם שני אחיו (ג'ורג' וולקוט ופראנק אלברטסון) ולאחר שנה חוסך סכום כסף, קונה לעצמו מכונת ונוסע בה אל קאתרין, כדי לשאת אותה. בדרך, ליד עיר קטנה בשם סטראנד, הוא נעצר על ידי השריף המקומי (אדוארד אלס), נחשד בהשתתפות בחטיפת ילדה, נעצר בבית הסוהר המקומי. אוכלוסיית סטראנד, מונהגת על ידי קבוצה של לאומנים מומיזים מוח ונגסטור מקומי (ברוס קאבוט) מסתערת על בית הסוהר, מעלים אותו באש. בדרך נס ג'ו ניצל, אבל הכל בטוחים שהוא נשרף בדליקה. כאשר מתברר שצלמי יומן קולנוע נוכחו בעת הלינץ, צלמו את הרצח, מחליט ג'ו להסתתר, להחשב למת, כדי שעשירים ושניים מאנשי העיר שזוהו הודות לצלומי היומן, יוכלו להתבע לדין באשמת רצח. היסטריה תוקפת את מרבית הנאשמים כאשר הם שומעים את החלטת המושבעים המרשיעים אותם בדין. אולם ג'ו חוזר בו משאיפת הנקם, מגלה את עצמו, מציל את חיי האנשים שנסו לרצוח אותו.

זעם ההמון נחון, איפוא, בעלילה מעניינת ביותר. אולם לאנא אינו נתפס לצד הממתח שבה, משלב בתסריט (שהוא עצמו השתתף בהכנתו) הרבה רעיונות חברתיים שהיום אין למצואם בסרטים הוליוודיים; פשוט קשה להאמין שבראש הסרט שואג האריה של מטרונגולדברג מאייר.

חבלנים ומצולות

כמה מן הפעולות המזוהרות והמסוכנות ביותר במלחמה האחרונה בוצעו על ידי יחידות חבלה תתי-מימיות שאנשיהן צויירו בכובעי אמודאים, כסיות גומי ומעלי גומי שדמו לגפיתיהן של צפרדעים ואשר הקנו להם את הכינוי "אנשים-צפרדעים". חבלנים במצור לוח מראה שלוש פעולות נפרדות של חידה אמריקאית של חבלנים תתי-מימיים, אשר הגוי עזת בהן, פצוץ בסיס צוללות יפאני מהתה את שיאו של הסרט.

הבמאי לוי (המדד על הבאנוטי) בייקון וצלמו נורברט ברודין היטיבו לקלוט את הי דמויות המזוהרות, כאלו מעולם אחר, משתת בדומיה מתחת למים. קטעים אלה, המצולמים ומבויימים בסגנון העובדתי מהווים סתירה גמורה למה שמתרחש מעל לפני המים; העלילה הדרמטית של חבלנים במצולות אין לה ולא כלום מן החדוש. זוהי חזרה על אר תה מעשיה נורשה אודות קנין תקיף (ריצ' ארד וידימארק) שאנשיו, ובראשם הרסיפ דאנו אנדרו אינם מבינים אותו עד שהוא מוכיח את כשרו הפקודי והגופני ואת אומץ לבו בפעולה.

בלבדיר האופטימיסט

המחזה חזיל הכספים מאת רוברט מקאנרו עשה חיל על במות ברודיי לפני ארבע שנים, הגיע ארצה והוצג על ידי הבימה. זהו מעשה בפילוסוף הנודע, אוליבר ארוונטר (במחזה שחקן את התפקיד חוזה פרו באמריקה, רפאל קלצקי בישראל) המעמיד פנים שהוא בן 77, נכנס למושב זקנים ומספר לי יושבים בו שהוא נראה צעיר אך ורק משום שגלה את סוד העלומים, גורם בכך לסערה בין כתלי המוסד.

כמו כל מחזה שהצליח (מבחינת הקופה) נקנה חזיל הכספים על ידי הוליווד וזכה לטיפול מיוחד. מר אונטר סולק ממנו ותחתיו הוכנס לסרט מכר ותיק, לין בלבדיר (קליפ' טון ווב). הגאון בלבדיר נודד על פני אמריקה, מרצה על הנושא: "איך להיות צעיר ב' גיל 80". לצורך מחקר הוא נכנס למושב זקנים, מעמיד פנים שהוא בן 77 וכן הלאה, כמו במחזה. כל הקטעים שנשמר בהם ההר מור של המקור הם משעשעים, ביחוד משום שאות תפקידי הזקנים ממלאים חברי הלהקה שהופיעה על הבמה.

הצרה היא שמר בלבדיר פשוט אינו משתלב בכל העניין, יתכן שאין תפקיד אדם טובילב הולם אותו יותר, כיון שהצופה הורגל לראות על הבד בלבדיר ציני ואנוכי.

הוא חג שם כמו אידיוט? אנחנו נהיה שם רק מחר.

אנו יוצאים לדרך. המידורן שנראה לנו אפסי מראה הפיסגה מתפתל עתה ונמשך בלי סוף. יורדים, יורדים ושוב יורדים. אין קץ לירידה. והעיקר: האבנים הקטנות דוק

14.10 — ואדי רחב, לכן מרוב אבנים קטנות וחצץ באפיק ומשני הצדדים סלעים גדולים. גם שני עצים צומחים, המתנשאים ממש מתוך הסלע. מתחת לעצים חוננה ה' שירה, מחולקת לשתיים. כאן נאכל צהרים. למעשה היינו צריכים לאכול לפני זמן רב, אך כל עוד לא מצאנו מרעה לגמלים, לא רצינו לחנות. לבסוף לא היתה ברירה. הגמ' לים יצטרכו לחכות.

13.10 — המטוס הופיע שוב. הפעם הוא קרוב מאד, מעל לראשינו. כמטרופים אני מתחילים כולנו לקפוץ ולצעוק, מנופפים ב' כפיות הלבנות. יראה אותנו? או שיעבור

"בניך בורע על ברכיו וחבר שופך על ראשו מים ממימייה..."

הלאה כפי שעשה עד עכשיו? המטוס הצהוב מטה כנף, מסתובב לכיוונו. בעצלהים, כאילו מהסס, הוא מתקרב אלינו. פתאום הוא מגביר את המהירות ובה בקו! אנו כולנו רוקדים כמטרופים מרוב שמחה. דוד מתרוצץ ממקום לי מקום, מצלם בקדחתנות. לולא נאחו אף הוא בהת' פרקות העצומה היה קצת מאיט את הקצב: הרי מכל זה לא נוכל לפרסם אלא תמונה אחת או ש' תיים לכל היותר.

עתה מתעוררת הבע' ייה: כיצד להתקשר עם הטייס? איך להסביר לו שמכשיר הקשר מקול' קל? איך נבקש לחם? מישור נוטל את המכשיר הכבד בידיים ומנופף אר' תו מעל לראש. המטוס חג מעלינו, פעם, פעמי' יים. הוא הבין. כעבור כמה שניות הוא חוזר, ממריך עד למטרים אח' דים. מבעד להלון מר' פיעה יר, משהו שחור מושלך החוצה.

החברה רצים לדבר שהושלך. הייתכן שהי' תה לו סוללה רזרבית? התקווה מתבדה. אין זו אלא שופורת. זה באמת יפה מצדו — אבל מי צריך שפופרת? עמוס מפרק את המכשיר בקדחתנות, מוציא ממנו את הסול' לה. המטוס מתקרב, הטייס מטה את כנפיו שלוש פעמים. הפעם הוא הבין — אינש' אלה!

ועתה — לחם! נכתוב עם רובים" מציע מישור. כהרף עין מונחים עשרה רובים על הארמה הסלעית. האותיות אינן מצטיינות ביופי, אך אפשר לקרוא אותן, וזה העיקר. ל. ח. ס. זהו, לחם! זה מה שאנחנו צרי' כים. עוד הטיית כנפיים. בחור עם שכל, הטייס. הוא תופס מהר.

16.00 — לצד הואדי משרע עמק רחב, כולו מכוסה ירק. סוף סוף מצאנו מרעה. אך הסביבה פראית ומשום מה מרחף איום סתום באויר החם, שלא גושבת בו אף נשימת רוח. לפני שהגמלים מתפזרים בתוך החלקות היורקות שולח עמוס שני מקלעים לתפוס עמדות — האחד על הר התלול, בקצה ה' שדה, השני על גבעה נמוכה, קרוב לשפת הוואדי. אני מרחם על המקלענים: על כל קילומטר שהשירה עושה הם מוסיפים קילר' מטר של התרוצצויות ותפיסת עמדות.

שתי כיתות נחות בתוך הוואדי, בצל דפ' נותיו הגבוהות. הכיתה השלישית — של דוד העיריחודי (מפ"ם) — עם תגבורת, יוצאת לפנינו לברי. אם יתקלו במישור או משהו, תפקידם לטאטא אותו מדרכנו. בה' גיעם לבאר עליהם להתבצר בה ולהבטיח אותה עד ששאר השירה תגיע.

הערכים דורשים לפחות שעה מרעה לגמ' לים. רובנו חולצים את נעלינו, משתרעים בצל הוואדי. למעשה, כבר גמרנו מיכסתי הליכה של יום רגיל, אך כל עוד לא הגענו למים, לא נחנה. בצל אחד השיחים הקים דן נאכט את ה"סנדלריה" שלו: יתד ברזל, פטיש וכמה מסמרים. מתיקו הוא מוציא סוליות עור רזרביות, חוט ומחט. סביבו מ' סלת ערימת נעליים הדרושות את טיפולו המידי. אולם הוא אינו מטפל בהן: ראשית כל יתקן את נעליו הוא.

16.30 — "ערכים על הרסס ממול, שלוש מאות מטר מכאן" מודיעה התצפית שעל הגבעה הקרובה. כל אחד מחפש את נשקו. "אם אינם מוזיינים, עזוב אותם. אם יש להם נשק, דפוק אותם כשירצו להתקרב." כמה דקות של ציפיה. אין כלום. הערכים הסתלקו. אנו חוזרים לנמנם.

נוול בהיד יקר

18.00 — בשעה זו בדרך כלל כבר מד' ליקים מדורות לארוחת-ערב. במקום זה אנו הולכים והולכים, נכנסים ויוצאים בפיתולי ואדיות יבשים ושוממים, עוברים גבעות וה'

...ליר שזוקית מים ושותים, ושותים, ושותים..."

רים ושוב נכנסים לואדיות. זו הפעם הראשונה בכל המסע שההליכה הפכה מיכנית, עניין של התעקשות, כמעט על כל פנים אפשר לראות את ההחלטה ללכת וללכת, עד שנגיע למקום או עד שלא נוכל לזוז יותר.

עמוס קורא להפסקה. "מימייה אחת לכל כיתה", הוא מודיע. עד עתה נהגנו לשתות שתי מימיות מים לכיתה, מדי חנייה ארוכה. הנוול הבהיר כבר יותר חשוב כנראה, יש לשמור עליו ביתר קפדנות.

19.00 — אנו עדיין הולכים. השמש שקעה מזמן והחושך הולך ומתגבר. עכשיו אני רק מבחין בצועד לפני ואני כמעט רץ פן אנתק את הקשר אתו. אנו עוברים את הוואדי ומתחילים לעלות בשביל הררי. הדרך נעשית יותר קשה, העיניים סוקרות אותה

סטודנטים

תלמידי-חכם או אקרובט

הסטודנטים הירושלמיים מאסו בדגירה על ספריהם, החליטו למתוח את שריריהם. גם מהנדסי הטכניון ביכרו לשאוף אוויר צח מל-הגיש עבודות. עמי ריקלים הירושלמי ושל מה תיכוביץ החיפאי, ראשי ועדות הספורט של מכללותיהם, מצאו שפה משותפת, הר-כיבו תכנית לעריכת יום הספורט המסורתי, ה-11 במספר.

הנמיש והפלגמטי. הכריזו רקטור ה-אוניברסיטה, הפרופסור משה שוחב, שהציג את עצמו כאיש הרוח, בפתיחת המפגש באר-לם ההתעמלות של גימנסיה רחביה: "תר-בות הגוף משלימה את תרבות הרוח!"

בעיצומם של המשחקים הופיע ישיש נשוא-פנים עטור זקן לבן ונשען על מקל. היה זה ה"ר איזודור שליט, מזכירו בן 80-של ד"ר בנימין זאב הרצל. בשמוע ה"ר שליט על יום הספורט האקדמי, זכר שהוא יסד בשעתו את אגודת הסטודנטים הציונית הראשונה בווינה, קדימה, וריכז את מחלקת ההתאבקות שלה, החליט להביא את ברכו-תיו. סיפר ד"ר שליט על תגובתו של מורהו באוניברסיטה כששמע על מינויו הספורטאי: "האם אתה רוצה להיות תלמיד-חכם או אק-רובט?"

לראשונה בעשר שנים ניצחו הסטודנטים בפניגספונג בתוצאה של 2:5 אחר קרב מרתק במיוחד בין הבנאי הגמיש כחחול מאירוביץ לפילוסוף המשופם והפלגמטי שפירא שירי החופשית לא עזבה את מתנו משך כל הקרב. קץ להרגשה המזוהה. בערב מלאו סטודנטים רעשנים את אולם ימקא בעל רצי-פת העץ הטובה. נקדת הטכניון המלוכדת כדורעף שיחקה בק גנד אום אחד באוני-ברסיטה, הכלכלי יוסף וייס שהוא גם חבר הנבחרת הישראלית הלאומית (ועד לפני אר-בע שנים חבר הנבחרת הפולנית הלאומית). אחר התחלה עם יתרון חיפאי החליט וייס לשנות את המצב, צבר בצצמו שבע נקודות והנהיג את הנצחון לקבוצתו 12:15, מבצע עליו חזר גם עם תום המערכה השנייה.

יתרון הסטודנטים לא נשמר כאשר הרשת הורדה והקבוצות עמדו לשחק כדורסל. ב-תחילה הרגישו הסטודנטים עצמם כמו בבית אך המהנדסים שמו קץ להרגשתם הטובה של המארחים, ניצחום 37:44 וזכו בגביעם הראשון.

מקצוע חדש. בשרוק השופט בסיום הזמן החוקי של משחק הכדוריד הראה מאזן השערים 9:9. הגביע דרש נצחון לאחת ה-קבוצות ולאחר הארכה של עשר דקות חזרה תוצאה תיקו — 10:10. רך בהארכה השנייה הצליחו שחקני הטכניון לזכות בשער הכר-עה (10:11) ובגביע.

נקמת הסטודנטים הושגה על מגרש הכ-דורגל, כשהחלוץ המרכזי של האוניברסיטה, המשפטי יואל שפיגל (חבר מכבי נתניה) קבוצת ליגה א' סיעע במשחקו המצויין לני-צחון קבוצתו 2:0.

ברות הצופים במדרגות המרווחות לברי-כת השתייה המקורה נודע להם כי מי שהיה אלוף מכבי והפך תקוות החיפאים, איתן פרויד, חלה והחזר לביתו כשהוא נתון ב-חום גבוה. נוכחותו של מי שהיה אלוף הפועל יצחק גלמן, חיפאי בעל השיא הארצי בשחיית חזה ל-100 מטר (1.17 דקות), לא שינתה את יתרון הירושלמיים שגילו את הש-פעת האמונים הממושכים. הסטודנטים היבש-תיים והיבשים ניצחו את המהנדסים החופיים והחריפים ביחס נקודות של 22:37.

אולם באחליטה הקלה נקמו החיפאים, גברו על בני ירושלים ביתרון ארבע נקודות (92:96) ובהוכחה ברורה על כשרונם במק-צועות הטכניים בהשוואה ליכולתם המעולה של רצי האוניברסיטה.

לסיום יום הספורט נערך נשף נחמד, בו נאלצו האורחים החיפאים לחזר אחרי הסטר-דנטיות כיוון שלא הביאו עמם נערות מחי-פה, ובו הודיע הרקטור על רצונו להנהיג מקצוע חובה חדש באוניברסיטה. המקצוע: תרבות הגוף.

כדורגל

שיא ארצי בשערים

קבוצת הכדורגל החיפאית אחוזת נוצרים היא קבוצת הליגה השלישית שאינה מתבלטת במיוחד. השבוע הגיעה לכלל שיא ארצי. השיא הושג בהבקעת שערים כאשר אחוזת נוצרים נפגשה עם הפועל הטרירה הדרומית. הקבוצה הנוצרית הבקיעה את שער הפועל 16 פעמים (5 במחצית הראשונה, 11—בש-נית) ללא מענה.

16.00 — מצאנו את החברה בתוך ואדי גדול. הם מהכים כאן למטוס שהבטיח לחזור ולנחות כאן כדי להוציא את דן, השוכב על אלונקת-שדה עשויה משני רובים וחולצות. ירכו השמאלית עטופה תחבושת מגואלת בדם; גלגל הימנית חבושה אף היא תחבושת צבאית גדולה, קצה הנעל נחתך. מעל לכוון מופיע כתם אדום-כהה ההולך ומתפשט. מזל של כלב: כדור בכל רגל.

את הפצוע השני אין לראות. הוא נפצע במצח: האם כבר...?

לא דובים ולא יער. הוא מדלג מראש הגבעה וחזרה כמו עז באביב. שום דבר לא נשתנה אצלו: הכפייה המנומרת לבן-אדום עודנה נתונה סביב ראשו בנוסח כורדי, שפתיו עוד פשוקות בחיכוך הנצחי. הכל ישנו — ויותר. לתה נוספה לו תחבושת קרבית עצומה, מאלה שנועדו עליידי הצבא האמריקאי לפצעי-בטן גדולים. כבהלת היריות הראשונה לא הקפיד ביותר על גודל התחבושת ועתה אין לו פנאי להחליף אותה בתחבושת יותר צנועה. גם את סימני הדם אינו טורח לשטוף.

מקום אידיאלי למאור

החברה מספרים על מה שקרה להם מאז עזבו אותנו בבוקר: "סיפספו בערך שעה בשביל הררי, בנץ הוביל אותנו בלי רחמים: יש לנו דרך ארוכה, הוא הזהיר, ואנו לא נת-מהמה."

מימינוו הצביע מיהו על קבוצת בדו-אים.

"צריכים לפתוח עליהם באש מיד," הציע מיכה. "זה יראה להם עם מי יש להם עסק." אך עמוס החליט אחרת. "אנחנו נירה רק בהגנה עצמית," הוא הודיע והמשכנו בדרך. בנץ הלך בראש, אחריו דן, לגשש את הדרך. שאר האנשים צעדו במרחק כמה מאות מט-רים אחריהם. פתאום נעצרו: מלפנים הגיעו הדי יריות שוטפות. בנץ ודן נתקלו באויב.

המקום שהם נתפסו בו היה מקום אידיאלי למאור: אוכף מישורי, ללא מחסה כמעט, מוקף הרים. הם שכבו מיד, החלו יורים "הורה".

"לא האמנתי שהרובים הישנים שלנו מסו-עתידים לסכול בגלל צעד פזיז זה..."

מטונף הזה! ערבים, ערבים, ושוב ערבים! למה לא עושים הסכם שלא יפריעו לנו בשעת מנוחה?

זאבה נותן למקלען, אדם, המוצב על הרכס, פקודה לפתוח באש אם הערבים ימישכו להתקרב. פתאום צועקים הערבים שלנו:

...כאור הירח החיזור לובש הנוף צורה אחרת...

"אלה חוואג'את, אל תפתחו באש." 10.30 — אריק וישראל מתקרבים אליו בריצה. אחריהם רצים עוד ארבעה חברה, מאלה שיצאו הבוקר לגיבל. "לארוז מיד את הפצעים!" הם צועקים. "החברה נסוגים. נת-קלנו באש על הגיבל. בנץ ודן נאכט פצועים!" מכיוון שעתה לא נעבור את התמאדות, מת-ליט זאבה להריק את מחצית מיכלי המים. זה יקל על הגמלים ואנחנו זקוקים לכל תו-ספת של מהירות שאפשר להשיג כמה היינו עתידים לסכול בגלל צעד פזיז זה..."

ע"י — הוא מתמם. פתאום נשמעת שריקה מרחוק. מראש הטור עולה קול, משמיע את הסיסמה. שמחה רבה עולה בי: סוף סוף תגענו. אלה בודאי הצופים של הכיתה שיצאה לפנינו. עוד מעט נגיע לבאר. אך הדקות עוברות, ומצטרפות לרבע שעה, חצי שעה ועוד אנו הולכים. יורדים במדרון. מימיננו עמק רחב, הנבדל בגוונו הבהיר מהאפלה העמוקה של ההרים מסביב. כאן בודאי ביר...

אך הטור ממשיך. העמק נשאר מאחורינו. לפנינו עוד הר. עולים, יורדים — ושוב הר. כאב הרגליים נשכח מומן, רק המתחיות וה-צפייה גוברות: היכן סוף סוף הבאר הארוחה לפנינו משתרעת בקצה רחבה. לפי הרקע הלכן אפשר להכיר שזה ואדי רחב. מצדו הרחוק מתרוממים גושים שחורים מוצקים. עוד הרים, זה כבר באמת יותר מדי. כבר למעלה משש-עשרה שעות שאנו הולכים כמ-עס ללא הפסקה. אך הטור פונה לפתע ימינה, שוב נשמעת סיסמה: הגענו! זהו ביר...

נסיה!

20.30 — מישהו נמער אותי. "מה יש?" אני שואל. "שמירה?" "לא, זה אני, דוד. בוא לאכול ארוחת ערב." אני מאמץ את זכרוני. איזו ארוחת ערב? פתאום אני נזכר: מיד שהגענו פרשתי שמיר-כה ושכבתי לנחת. כנראה שנדרמתי. ומה הפלא? היום הלכנו למעלה מארבעים קילו-מטרים.

ליד המדורה מחלקים שוקולד ובסקוויטים. ישנם גם חופלים וסוכריות. מה השמחה? "היום מוצאי-חג," נזכר מישהו, לכסוף. יפה מאד. חבל רק שאין גם קונצרטים משומרים. 22.00 — אור פנס חיזור מאיר את הביר. חשבתי שזו באר ממש, מתברר שזאת רק שורת בורות לא עמוקים, שנחפרו לאגור את מי הגשם. צייגלה עומד למעלה, מיכלי המים מונחים בשורה לפניו. מדי פעם מציק ראש מן הבור, קופסה חלודה מלאה מים, מועברת לצינגלה. אנו מחדשים סוף סוף את מלאי המים.

אבל איזה מים! נוזל ירקרק עכור, עם כתמים לבנים מאורכים. זה מה שנצטרך לש-תות משך ארבעת הימים הבאים, עד שנעבור את התמאדות הנוראות.

יום ה' — ששי לחטע

04.00 — רוב החברים יצאו לגיבל לפני שעה. רק ששה איש נשארו עם הגמלים, שלא יכלו לתפס על ההר. במקום זה נצא לגקודת מפגש, 12 קילומטר מכאן, ושם יצטרפו אלינו אנשי הקבוצה הראשונה. הער-בים משקים את הגמלים, נותנים להם מנה נוספת, לאגור לימים היבשים שלפנינו.

09.00 — מגיעים למקום המיפגש — ואדי בניוני, אף הוא מלא אבנים שתוקות, העובר בתוך גיא רחב, שומם מלבד שיני לענה מפורזים. ליד גדותו כימנית גולים שני עצים דלים. כאן נבשל ארוחת-בוקר ונחכה לקבוצה הראשונה. מרחק כמה קילומטרים מתנשאת שורת הרים אדירה: זהו הגיבל המיסתורי. 10.00 — התצפית מודיעה: "קבוצת ער-בים מוזיינים מתקרבת אלינו, ממרחק של מאתיים מטר."

לכל הטרחות! אי-אפשר לנוח במדבר ה-

...הגמלים ואנשי החיזור... לפניהם ארבעה ימי רכיבה קשים...

12.00 — הפעם ההליכה מהירה ורצינית עד למאד. במקום לחזור בדרך בה באנו, אנו הולכים עתה רק בואדיות, משתדלים לא להתבלט. הבדואים כאן מתכוונים לכל העניין ברצינות ואין טעם להתנגשויות סתם.

כדור בכל-רגל

13:20 — ללא אזהרה כל-שהיא הופיע פרימוס צהוב מעבר לרכס, מילא את הואדי ברעש מנועו. הוא תג מעלינו פעם, פעמיים כאילו רצה לודא משהו. חיפשנו דרך כיצד להסביר שלקבוצה השנייה יש פצועים. לב-סוף נשכב ישראל על האדמה ואני כיוונתי אליו את רובי. משה עמד מנגד, הראה ברוי-בהו מורחה, בכיוון לקבוצה השנייה.

בואדי חבשו שני החברה את עצמם והר-דיעו לעמוס, שתפס בינתים עמדות עם שאר המחלקה כי שניהם פצועים. אז נתן עמוס פקודת אש למקלע והרובאים. משך כמה דקות נשטף האוכף ממול במטר אש אשר

ארצות הכרית

סיפור זועות לשתי מלחמות

כמעט כל מלחמה בתולדות העולם המציי...
אה סיפורי זועה משלה. מאז שחר ההיסט...
טוריה האשימו המחנות הלוחמים את יריי...

עמום, מפקד המסע

ספק אם נשמע דוגמתו בסביבה פראית וזאת...
אך עמוס נאלץ לתת פקודת הפסקאש. אם...
המארב הוא דוגמה של מה שמחכה לנו...
יהיה לנו מחסור חמור בתחמושת — מוטב...
לא לבזבז אותה.

בינתים הספיקו שני הפצועים לחזור למח...
לקה. בנץ היה כולו מרוגש: "זאת הפעם...

אולם רק במאה העשרים הגיעה התרבות...
האנושית לרמה בה הפך סיפור הזועה כמי...
עט לעניין מדעי. כשהגרמנים פלשו לבלגיה...
בשנת 1914 הפיצו האנגלים בודון סיפורי...
שקר על מעשי זועה גרמניים, לפיהם תקעו...
חיילים גרמניים את כידוניהם בגופות תינר...

אולם עד עתה טרם קרה שאתו סיפור...
זועה (אמיתי או מדומה) ישמש שתי מלח...
מות רצופות. מבחינה זו מההה פרשת קטיץ...
חינוש היסטורי.

הירבה. הפרשה התחילה בשנת 1943, כש...
הרדיו הגרמני הודיע שחיילים גרמניים גילו...
ביער קטיץ, ליד העיר הרוסית סמולנסק,...
קבר ענק, בו נקברו 11 אלף קצינים, כמרים...
וסקידו ממשלה פולניים, שנפלו בשבי הרו...
סים שעה שאלה תפסו את פולין המזרחית...
בסתיו 1939. הגרמנים הומינו את הצלב ה...
אדום הבינלאומי לחקור את הקברות, לוודא...
שהרצח אמנם בוצע בחקופת השלטון הרוסי...
ולא בחקופת השלטון הגרמני.

כונת הגרמנים היתה ברורה: לזרוע פו...
רוך בין כרית-המועצות ובין הממשלה הפו...
לנית שיסבה בלונדון ובנות-הברית המער...
ביות. הצלחתם היתה מלאה: כשדרשה ה...
ממשלה הפולנית כי תערך חקירה, ניתקה...
הממשלה הסובייטית את יחסיה עמה, הקימה...
ממשלה פולנית משלה בכרית-המועצות.

בנות-הברית המערביות הבינו שלא כדאי לפ...
נק את ברית המלחמה, אפילו אם יש אמת...
כלשהי בסיפור, סירבו לקחת חלק בחקירה...
כך נשארה פרשת קטיץ חידה.
וורקתה. אולם עתה, אחר שהחלה מלחמת...
העולם השלישית, הקרה, נזכרו האמריקאים...
ביער קטיץ. היוזמה באה מכמה אמריקאים...
שהיו שבויי מלחמה בגרמניה בשעת הגילוי...
הוכרחו על-ידי הגרמנים לראות כמו עיניהם...
את הגוויות. עדות נוספת ניתנה על-ידי פלי...
טים פולנים ורופא יוגוסלבי, החיים היום...
בארצות-הברית.

טענו העדים: הם ראו כמו עיניהם את...
הגוויות, נכחו לדעת שמדי הקצינים עוד היו...
כמעט חדשים, מגפיהם כמעט בלתי משומי...
שים. הדבר הוכיח, לדעתם, שהרצח בוצע...
זמן קצר אחר שהקצינים נפלו בשבי (הרוסי),...
לא יכול היה להיות מבוצע בידי הגרמנים...
שחפסו את השטח רק כעבור שנתיים. יתר...
על-כן, בכיסי הנרצחים לא נמצאה אף תעוד...
דה אחת הנושאת תאריך מאוחר ממאי 1940...
שעה שהאזור היה בידי הרוסים.

הקונגרס האמריקאי פקד מיד לערוץ חקיי...
רה חדשה, לגבות את כל העדויות. לפי אחת...
מהן, דרש סרן של הנ.ק.ו.ד. (הממסדה הפו...
לישית הסובייטית, שהיא חלק ממשרד הפנים...
והמקיימת יחידות צבאיות משלה) כמות של...
זודקה, כדי למסור אותו לאנשיו שההרגו...
מאות קצינים פולנים.

ההגבה הפולנית והסובייטית היתה מהירה...
וברורה. הצהירה השגרירות הפולנית בווינה...
נשון: "אלה העוסקים בשנת 1952 ברצח...
המוני של שבויי מלחמה בקוריאה... מנסים...
להחיות את התכסיס הישן של גבלס!" ה...
שענה הרוסית, כאן עתה: הפולנים היו...
בשבי סוביטי, כאשר ניסוגו החיילים הסר...
ביטיים בשעת הפלישה הגרמנית לברית...
המועצות-הששית, ואם השבויים מאחזורים...
והם נסלו בידי הגרמנים שרצחו אותם.

כוליביה

"הרימו אותי! הרימו אותי!"

גבר בעל פנים צעירים ומשקפיים חסרי...
מסגרת יצא מן המטוס, נישא על גב המון...
צוהל שניצף באוויר אקדחים ורובים, הובל...
בתהלוכת נצחון לכיכר המרכזית של לה...
פאו, בירת כולביה, שהיא גם עיר-הבירה...
הגבוהה ביותר (4000 מטר מעל פני הים)
בעולם. ליד עמוד של מגונרת-רזובי נעצרה...
התהלוכה, ויוקטור פאו אסטטורו, המנהיג...
הגולה שחור מארגנטינה אחרי שניצחה מהפכ...

האנשים משתחחים על האדמה. ואז מתפתח...
דושיח מרתק: הטייס משליך פתקים בתוך...
קופסות, האנשים מסתדרים בצורת אותיות...
ומלים. המטוס נעלם לכמה דקות ומופיע...
שוב. מן החלון מגיעה עוד קופסה — האח...
רוגה. "אני אנחת שלושה קילומטר מכאן...
בשעה 15.30, לאסוף את הפצועי."

האנשים מריעים לכבודו. הוא מטה את...
כנפיו ונעלם.

17.00 — אנו עדיין מחכים למטוס. הוא...
ינחת כנראה על ראש ההר. מעל לואדי. שם...
יש מישור קטן, כדי לרדת עליו יצטרך להיות...
זריז מאד. הוא גם יצטרך למחר — עוד...
מעט תשקע השמש ולא יהיה לו אור.

למטה בואדי מכינים את ארוחת הצהריים...
ערב. מרוב הליכה לא הספקנו לאכול אלא...
ארוחה אחת היום. בין החברה שורת אירה...
של התפרקות: עוד מעט ינחת המטוס, מחר...
או מחרתיים נגיע לישוב עברי. הכל כבר...
יפה חרוד. מישוהו גילה כי אחד המיכילים...
עודנו מלא מים טהורים מבאר-שבע. עמוס...
מרשה למלא את המימיות ולשתות — וכבר...
צובאים שני תריסר איש מסביב למיכל, מי...
מלאים מימיות, שותים כאילו התעברו בי...
ניהם לשבור שיא בשתייה. לולא התערב...
עמוס פתאום והודיע על משמעת מים חמורה...
היו האנשים מוציאים את מברשות השיניים...
והסבון שלהם ומתחילים להתרחץ.

יום 1 — שביעי למסע
03.30 — שוב השכמה מוקדמת. הפעם...
הסכנה לפנינו ברורה: אם ניתקל בשיירת...
המבריחים יפתח קרב רציני ביותר. הם...
מפירי-חוק מנוסים אשר אף כוח משטרה...
לא הצליח עדיין להתגבר עליהם בכל ארצות...
ערב. סחורתם יקרה: חשיש. הם מזויינים...
היטב (נשק אישי: ברן) ונלחמים באכזריות...
אנו מנסים לתלות אלונקה על אחד הגמדי...
לים. הבורא לא חשב על דבר זה כשברא את...
הגמל: ויתרנו על הרעיון והערמנו שמיכות...
למישכב רך בשבילי דן.

04.45 — אין בוחננו להרחיק לכת:
ייתכן והמטוס ישוב הבוקר. אנו נכנסים...
לערוץ עמוק המסתעף מן הוואדי הראשי. כאן...
נתפוס משלט ונחכה. במומחיות צבאית לדוג...
מה מוצבים המקלעים על הפסגות, חוליות...
רובאים תופכות משלטים נוספים, מהם יש...
לטו על כל הוואדי בו חנינו אתמול, והגישה...
אליו, אם המבריחים יעברו פה, לא אנחנו...
נהיה אלה שיפלו במארב.

07.00 — יורד גשם סרוגין.
חוליית המקלע מודיעה: קבוצת ערבים...
התקרבה לרכס שממול, אחד מהם יצא לגשש...
בואדי. הוא הגיע למקום התגובה שלנו והת...
חיל לחטט בשיירים. חבריו הבחינו באנשינו...
וקראו לו חזרה. הוא הסתלק.
ואז הופיע המטוס. הפעם לא היה יחיד.

מטעמי בטחון, אין אפשרות לסמן עד מפה זו את דרך המסע המדוייקת.

אחריו הופיע עוד מטוס מאותו סוג. מעולם...
לא נשמע קול מנועים כה נעים ומרגיע. אחד...
מהם משליך פתק: ערבים מזויינים עם גמי...
לים בואדי, מערבה מכאן.
מערכה? טוב מאד. כנראה שאלה הם...
המבריחים שהתצפית הודיעה עליהם. הם...
כבר עברו אותנו. המטוס משליך עוד פתק:

"הגרלה גורלית..."

17.30 — "המטוס! הוא יורד לקחת את...
דן!"

ארבעה בחורים נוטלים את האלונקה ומת...
חילים לספס אל ראש ההר. אך המטוס אינו...
יורד. במקום זה הוא מתחיל בסידרת להטו...
טים משוגים: לכל הרוחות, מה נכנס לו...
פתאום לראש? המטוס נמניך, טס בכיוון...
לצלע ההר. הוא רוצה להראות שהוא ירד...
שם, מפענת מישוהו. אך המטוס אינו יורד...
הוא חג כמה פעמים, מנוסף בכנפיו. הוא רר...
צה לומר לנו משהו — אבל מה?

פתאום, מעל לצלע שהראה לנו מקודם הוא...
משליך משהו מזור. אולי הוא בכל זאת מת...
כוון לנחות שם. אך השמים כבר חשוכים...
כמעט לגמרי. המטוס חג עוד פעם, מטה את...
כנפיו — ונעלם. התכרה יורדים חזרה עם...
דן. הוא לא נראה שמת ביותר.

21.00 — קבוצה בת ארבעה איש יוצאת...
לנקודה הקרובה ביותר להוציק מכונית ש...
תקח את דן. מכאן עד ביר מליחה יש להם...
60 קילומטר של דרך — 12 שעות של הלי...
כה רצופה. הם כבר הלכו כל היום ויצטרכו...
לחתר הלילה על שינה כי שינה להוציא את...
דן לפני שהפצע יסתבך.

מבריחי-חשיש בואדי

23.40 — ארבעת האנשים חזרו. לא רחוק...
מכאן, באותו ואדי שאנו נמצאים בו, ראו...
מדורה. הם טיפסו על הר גבוה, ניסו להת...
קרב. אז הבחינו בקבוצת ערבים מזויינים...
ולידם גמלים. במהירות שבו למחנה להזהר...
רנו: בדרך חזרה קבוצת מבריחים, כנראה...
בדרכה בין עבר-הירדן ומצרים.

הראשונה שהיה לי הרושם שאיזה ערבי...
מטונף מעוניין בי באופן אישי, הוא אומר...
הוא מרגיש טוב מאוד, ואין צורך לדאוג לו...
אך מצבו של דן שונה: אמנם פצעיו אינם...
מסוכנים, אך האחר שחיחל עד שביאו אותו...
לבית-החולים עלול לעלות לו ברגל קטועה.

מעלים אותו על אלונקה ומתחילים לחזור...
אין טעם להמשיך לגיבל נגד אש כזאת ועם...
שני פצועים. ששה חברה יוצאים עם מפה...
ומצפן לחפש את הקבוצה שיצאה עם ה...
גמלים ולהחזיר אותם.

אלונקת-שדה אינה משכב נוח ביותר —...
גם לסוחבים אין זה מסב תענוג מיוחד. בכל...
זאת מתאמץ דן ושותק. משך כל הדרך אינו...
מפליט אף אנחה אחת, אף תלונה אחת. וה...
חברים הנושאים אותו מתאמצים לא לטלטל...
את האלונקה, ממחרים משבילים הקשים...
פתאום מצביע מישוהו לגיבל. מעל לרכס...
הופיעה קודה צהובה. לטייס הזה יש כשרון...
מיוחד לתפש אותנו במקום הלא-נכון. ובדיוק...
עכשיו, כשצרכים אותו כל כך.

מה הוא רוצה לומר?

המטוס חג פעמים מספר מעל להר, מתרו...
מם, יורד, חג שוב. כנראה העדרנו משם...
מפתיע אותו. ואז הוא מפנה את זנבו להר...
ומתחיל לסייר מעל לואדי. אותו ואדי המז...
ביל לקבוצה הנסוגה. כעבור כמה שניות הוא...
חג מעל לחברים. הפעם הוא מצוייד לשיחה...
אתם. יד מופיעה מבעד לחלון, חפץ נוצץ...
בשמש ונפול ברעש בין האנשים. קופסת...
שימורים חלודה!
בפנים ישנו פתק: ראיתי ערבים מזויינים...
על הגיבל. אם יש פצועים, לשכב בעיגול.

תו, אמר כמה מלים נרגשות. "הרימו אותי! הרימו אותי!" צעק ההמון. שוב הורם האיש על הכתפיים. אולם הוא עצמו התחלה לרגע. כי טרם עברו שש שנים מאז הרים אותו המון באותו מקום את הנשיא האחרון מבני מבלגה, ותדה אותו ללא הכנות רבות על אותו עמוד של מנורת הרחוב.

המהפכה ה-179 שהתחוללה ב-127 השנים מאז שיחרר סימון בוליבר המפואר את המדינה (וגתן לה את שמו), עברה בהצלחה, רק אלף איש נהרגו, מחיר נמוך למהפכה בוליו. בית, ואילו ההישג היה גדול. לא זה בלבד שהחזיר רמו של חיים דמוקראטיים למדינה, בה שלטו עד כה דיקטטורים צבאיים, אלא שהנחית מהלמה נוספת על ראשה של ושיג' טון, הוסיף נצחון לחואן פדרון הארגנטיני. כי הגרם האמיתי למהפכה היה נעוץ בי עובדה שהמוצר העיקרי של בוליביה הוא פח, ומוצר זה נמכר כמעט כולו לארצות הברית. כל מכרות הפח שייכים לשלוש משפחות עשירות. ואילו רבבות פועלי המכרות העשוקים משללים זכות בחירה, מאחר שאינם יודעים קרוא וכתוב. בכל זאת ידוע, כנראה, לייצר פצצות ביתיות ולהמטירן על ראשי קצינים מקצועיים. כי את זאת בדיוק עשו החושי, כשטיגרו את הצבא הסדיר והעלו לשלטון את אסטנסורו.

באמריקה הדרומית כולה שוררת שנה רבה לשכן הצפון-אמריקאי. הקונה את רוב המוצרים והשתלט על רוב המשק. חוץ פירון, בעזרת אויטו הפפה, היה הראשון ש' התגרה בגלוי ב"אימפריאליזם הולנדי", הטיף את תורת המרד גם לשכניו. וקיסר אסטנסורו, שבילה את גלותו בארגנטינה, היה תלמיד נאמן. כשחזר לביתו היתה הודעתו ה' ראשונה: אנחנו נלאים את מכרות הפח. אך בכל זאת העיף מבט חוששני בעמוד מנורת הרחוב.

בריטניה

יופיין של אגיות

"האם הלורד הראשון (שר הצי המלכותי) סבור שאדם הנפגע עליי סגן ימי משלים עם תוצאות הפגיעה ביתר קלות אם הוא יודע שהפגז נורה מאניית מלחמה יפה?" שאלה בלתי רגילה זו ושאלה בבית-הנבחרים הבריטי עליי יאן מיקרדו, מצירי הלייבור השמאלי, טעה שהתפתח ויכוח מיוחד בשינוי על יופיין החיצוני של אגיות המלחמה. פתח בנושא ציר שמרני, שהתלונן על כך עורן הגובר והולך של אגיות המלחמה ה' יישות ביותר של בריטניה. הציר, ספורטאי מי ששירת כרופא באניית קרב במלחמה, טען שהכיעור מוכרח להשפיע לרעה על ה' חיבה שהיא רוחש לאגיותיו, הסביר שאגיה טובה חייבת להיות גם יפה.

הלורד הראשון נבון, הסביר שביקר בארץ או שבוע בכמה אגיות ומצא שהאגשים רוח' שים חיבה רבה לאגיותיהם.

שקט של כוז. לא היה זה האינצידנט המשעשע היחיד שבא להבהיר במקצת את האווירה הקודרת בבית, האחראי למצוקה הכלכלית של האימפריה השוקועת. אינצידנט שני סופק עליי לורד מנקרופט, נשיאה בן ה-73 של ברית הצפונים השמ' רנית, שתפקידה להנציח את זכרו של בנימין ד'ישראל, ראש הממשלה היהודי שרכש למען בריטניה את קפריסין ואת תעלת סואץ. באחת האספות של הברית עלה בלב הלורד להרגיז כמה מתבירי בית-הנבחרים שנכחו, אחרי אהת מישיבות הלילה הארוכות אשר בית' התבחרים התגלג להן.

אמר הלורד: "אין משלמים לי 1000 לירות לשנה כדי שאסגורו בלילות במס' בראדוק ושאר הנערות העליונות. עלי להר' ויה את מהייתי!" בסי בראדוק היא חברת בית-הנבחרים בת 53, חברת הלייבור, והיא ידועה בכינוי "בסי הלוחמת" בשל רוחה התוקפנית וממדיה העצומים.

למחרת היום התפוצצה הפצצה בבית-הנב' חריט. ברברה קאסל, שותפתו בת ה-44 של איינרן ביואן באופוויציה השמאלית, קמה ותקפה את הלורד על שרמו כי "עבודתו היא קלתידת ואפילו בלתי-מוסרית!" הלורד הצטער מאד, הגיש התנצלות כנה, חזר בו מדבריו ללא הסתייגות. אולם הוא לא השקט את הרוחות. הציג ראש הסיעה השמרנית: "נעבור על העניין בשקט של בוז". הבית נהג כך.

* שנבחר לפני שנתיים בבחירות דימוקרטיות, אך לא יכול היה לקבל את תפקיד הנשיא לידי, מאחר שהשתלטה ביתניים מוע' צה צבאית שהגנה על בעלי המכרות.

שמעון קוטנר (צ'י-גלה), רגלו נשברה ביום הראשון על ידי אבן.

ישראל כספי, חבר יחיעם, נפצע מחמשה קל' עים לפני שנה בדיוק.

הנוף ביאזוריו, סטור דנט לחקלאות ברחובות, רץ מחלקתי משך המסע

אמיתי צור, נזבר משמר הנגב, השתתף ב' מסע על השבון חופשתו

נאכט, נפצע ביום הששי למסע, הוצא במ' טוס רק כעבור יום וחצי.

של סנדלר שיכול לתקן את הסוליות. באז שון נפצע נעלמה התקחה לתיקון נעליים. 14.00 — לא גשאה כמעט טיפה אחת של מים בכל השיירה. המימיות ריקות. המיכלים אף הם במצב ריקים לחלוטין. מה שדוחף אותנו קדימה זו המחשבה של בור המים המחכה לנו בדרך. עכשיו ירדנו מן הפלאטו הישר ובכנינו לואדי הלוהט בשמש. אנו מתקדמים קבוצות קבוצות או בנפרד, ומי המשותח על עניינים שונים ומי הסותב את רגליו בכבדות. גם הגמלים פורים עתה לרוחב כל הוואדי, תולשים שיח פה, עלה שם. אני הולך בסוף השיירה עם עמום ואמיתי. אצטנו עייפים, השמש הורגת. המתח שהת' זיק אותנו בשעת הסכנה נעלם; אנו חולמים עתה על דבר אחד המשתנה אצל כל איש מאתנו לפי טבעו וחלומותיו. אני כמעט יכול

אחרת, ישר לוואי. הופעת המטוסים מעל לבאר הניסה את הבדואים. אילו אחר המטוס בשעה אחת בלבד היינו אנו, הקבוצה השנייה שבאה עם הגמלים, נופלים במארב, לאחר שדרכנו עב' רה ליד הבאר. אך בזאת לא גמרו הערבים את פעילותם ליום. כאשר הוסיע המטוס מע' לינו לפנות ערב, ואנחנו חשבנו כי הוא שמעל לוואדי, רוביהים מכוונים למחנה העוסק בהכנות החגיגה. הוא צלל מעליהם, אך לא היה לו נשק לירות בהם. הוא חג כל הזמן בינינו לביןם, משתדל להסביר לנו את הסכנה אך אנו חשבנו אותו למשוגע. לבסוף, בהתקרב החר שך, הטיל המטוס את הבר המזון, הערבים עלו על גמליהם וברחו כבהלה. ואילו המטוס

הוא יתנה על מישור, קילומטר וחצי מזרחה, לאורך הוואדי. השיירה מתחילה לזוז. הפעם לא נקח שום סיכונים של מארבים. בעוד הטור העיקרי נע בתוך הוואדי, מסיירות שתי חוליות גישוש את הרכסים לצדי הוואדי. ואילו מעלינו חנו שני המטוסים כל הזמן. הרגשה עצומה. 11.00 — לולא ידעתי שהטייס אמר שיש קילומטר וחצי עד מקום התנייה הייתי נשבע שהלכנו כבר למעלה מעשרה קילומטרים. זה בכל אופן הקילומטר וחצי הארוכים ביותר שהלכתי מימי.

ערבים עם רוכים מכוונים

אך גם קילומטר וחצי היה סוף. כבר מר' חוק יכולנו לראות צלילית של מטוס, חונה ברום פסגה גבוהה. מן הוואדי עד לפסגה

מתמוד, העיף הסכים לעזוב את ג'סלו ולחזור עם החברה בסכונת.

אחמד, זקן המלוים, בשבילו היה זה מסע הר' פתקות לשטחי האגדה.

עיפא, כבר יצא פעם עם שיירה דומה, אך לא כה רחוק, בזמן האנגלים.

מופא, הכריז בסוף ה' מסע: "אחרי מסע כזה, דרושים חודשיים הבראה"

נימר, בן עבד כושי ש' נחטף מסודאן ונמכר ל' שייך שבט אל-תרבין.

לננוע בשורה הארוכה של כוסות בירה המ' רחפות לפני; עמום חושב על בוס קצפת עם תות-שדה ואשר לאמיתי, לא ברור על מה בדיוק הוא חושב. בין השאר הוא מזכיר את המים החמים במקלחת משקו — משמר הנגב.

15.00 — סוף, סוף, הגענו לבאר. כאן נחנה הלילה.

19.30 — הארוחה נסתיימה. עתה נערכת אספה כללית. כיאה לחברה דימוקרטית נה' ליט הערב על כמה נקודות הנוגעות למסע השנויות במחלוקת. בנין פותח: ראשית כל נחליט לאן ימ' שיך המסע. בעוד יום גניע לביר מליחה. זה יהיה היום השמיני של מסע. אנשים הת' ייכים לחזור הביתה תוך עשרה ימים יצ' (המשך בעמוד 15)

חזר לבטיסו. לאור הפרטים האלה יכולנו גם להבין ביתר קלות את נוכחותם של הערבים המזויינים שחברינו נתקלו בהם בלילה. לא היו אלה כלל מברחים בדרכם למדבר סיני אלא אותם ערבים שרופו אותנו מהג'בל. כשהוסיעו שני המטוסים למחרת בבוקר כבר היו הערבים בדרכם חזרה לשבטם.

בירה. תות-שדה וקצפת

12.15 — ממשיכים בדרך — מישור עצום, ישר כסרגל, המכוסה כולו אגנים קט' גות. זה מקום אידיאלי למרוץ מכוניות — אך להליכה ברגל לא כל כך משובץ רצון. האבנים הקטנות והעגולות מועכות את הרג' ליים עם כל צעד. אפילו פוליות עור עבות אינן עומדות נגדן. ועתה אין גם הנחמה

היינו צריכים לטפס קרוב לחצי שעה. לבסוף הגענו: על משטח רחב עמדו שני המטוסים הצהובים כשהחבריא מתרוצצים סביבם וה' קמלים מהווים להם רקע משונה.

הטייסים מורידים שק של לחם. הגיע ה' ון! הלחם שלנו כבר התחיל להעלות עובש וזאנו עוד מקצבים אותו — שתי פרוסות לאי רוחה. אנו מכניסים את דן למושב האחורי של אחד המטוסים. הוא מחייך: בעוד שעה יהיה בבאר-שבע. שם יטפלו בפצעיו כראוי. רק עתה יכולים אנו להעריך את אשר עברנו משך היממה האחרונה, בצרפנו את מה שהטייסים מספרים. אחרי ההתקפה של אתמול על הג'בל ירדו ערבים מזויינים, רכז' בים על גמלים, ותפסו עמדות ליד ביר... הם הגיחו כי הקבוצה הנסוגה תעבור שוב ליד הבאר. למולם בחרו דוקא בדרך נסיגה

מיכה נתנוון, ממוש' בה קדימה, "קצין הקשר הערבי" משך המסע.

הנה, חברת משמר ה' נגב, אם לשני ילד'ם, שהתתפה במסע עם בעלה.

שמדייק, המשיגע ל' צמחיה. ביזו הוא מחזיק שיח של חומאה ורודה.

יגאל חסקין, בן מר' שב ב'לו, הספיק לעבור קורס ממים בגיל 21.

אריק מנר, איש מושב עין עירון, "מלך הבלבן". גם הוא לא הכדיש זאת.

סודות מדיניים

ראש עיריית ירושלים **שלמה זלמן שר** גאי, נהנה ממסע התעמולה שערך בארצות-הברית, חזר ירושלימה כשבידו ציור סיפורים משעשעים, זכה לעשרות קבלות פנים חגיגיות. הטוב בסיפורים, לדעת כל שומעי הם: שאלת ראש עירייה אמריקאי אחד, אוהב ציון, את שרגאי בלחש: "הסבר לי, בבקשה, כיצד ארע הדבר שלנשיא מדינת ישראל נבחר ה"ר **חיים וייצמן** ולא ה"ר **תיאודור הרצל**?"

סיפור אחר שמצא לעצמו מהלכין בירושלים: יו"ר הכנסת שיגר את ברכתיו ליו"ר הועד הפועל הציוני לרגל התכנסותו. ברכה נוספת התקבלה מטעם ממלא מקום נשיא המדינה. הסבר (לאלה שאינם יודעים זאת): יו"ר הכנסת הוא **יוסף שפרינצק**, יו"ר הועד הפועל הציוני הוא **יוסף שפרינצק**, ממלא מקום נשיא המדינה הוא **יוסף שפרינצק**.

כאשר הובאה לפני ועדת הכנסת ההצעה למנות את **אלוף-משנה ירחמיאל בלי-קלינד**, בלונדי בן 50 ואב לשלושה ילדים, שהצעיר ביניהם הוא בן שמונה חודשים, לקצין הכנסת טענר אנשי מפא"י: "הוא איש מפ"ם!" ואילו אנשי מפ"ם התלוננו: "זהו איש מפא"י!". התוצאה: בלקינד, ותיק ההגנה, נמצא מתאים לתפקיד (שהוא בלתי מסלגתי), אשר עלי-ידו כל המפלגות.

בעבור **ד"ר ולטר קליי לאודרמילק**, מומחה שימור הקרקע ובעל תכנית עמק הירדן, ליד מוסד ילדים ירושלמי, נתבקש עלי-ידי שני ילדים להכנס לבית. רק בהכנסו למוסד נתגלה ללאודרמילק הפרוטסטנטי כי הילדים חשבוהו ליהודי, ביקשוהו להצטרף כעשירי למניין תפילת אוכרה. לאודרמילק לא גילה את זהותו, חשב כובע ומילא את תפקידו בנאמנות, אם כי לפי דיני ישראל לא נחשב, כלא-יהודי, כמתאים למשלם מניין. בהתכונן ערביי טיבה לחוג את יום יסוד המועצה המקומית שלהם נבוכו כיצד להכין ארוחה כשרה לאורחם, שר הפנים הדתי, **משה שפירא**, הפתרון: שיגור שתי תרינגולות לשחיטה כשרה בכפר יונה הסמוך. שפירא אחר שנזכח באותה חגיגה היה איש פתח-תקוה, זקן השומרים **אברהם שפירא** בן ה-82, שאמר לערבים: "רבנו קצת פה ושם, כמו ב-1921 ו-1929. אך חוץ מזה היה תמיד שלום ביננו!"

מחשבות מוסיקאיות

מחשבותיו של **מנשה רבינא**, המבקר המוסיקאי של דבר, בהפסקה, בה השתמש כדי לעזוב את האולם: "עיניה מלאות הבעה. גורתה אצילה. את רגליה אין לראות בגלל השמלה היורדת בשובל עד הרצפה. היא למדה את מלאכת הרגשות כמעט עד לטבעיות. אבל הסגנון הספל של זמרתה הולם את האפיסיות של התוכן המובע במלים הריקניות." אחר תקף רבינא, כעטו הטוב עליו, גם את קהל המאזינים: "הנה עד היכן הגענו. בארץ לם מלא מפה לפה שבשורותיו הראשונות יושבים בחזירי הישוב שאנו נוהגים להביט עליהם בהערצה על פעולותיהם והישגיהם, משמיעים פרקי גיזר וזמרה אירוטית בוקעת מפי זמרת המחבקת בהתלהבות את המקי רופן וכמעט שנוגעת בו בשפתיה לנשיקת אש". בעלת השפתים: **לנה הורן**.

סיפור הזמר **אברהם וילקומירסקי** על ביקורו האחרון בכנף: "הלכתי לבנק לגבות צ'ק על שמי אך הפקיד סירב לשלם לי כי לא היתה לי תעודת זהות. כשאמר לי שאוכיח לו שאני וילקומירסקי שרת לי אריה מתוך אופרה של ורדי", תגובת הפקיד: "לא, אתה לא וילקומירסקי, אתה קרוזו!"

כשנראו **חיים** (שמע נא איציק) **חפר** ואשתו **כרמלה** דוהרים בכביש תל-אביב— חיפה עטופים כפיות היה נדמה לעוברים ושבים שחזרו ימי הזוהר. אך ההסבר היה פחות רומנטי: כרמלה וחיים חלו, הובאו בתום גבוה לבית הורי כרמלה בקרית-מוצקין.

בחוץ כסית, קפה האומנים התל-אביבי פשה רעיון ליסד תנועה של "חצקל לגשיאות!" כתודה לבעל כסית, **יחזקאל איש-כפית**, שחילק חינם ארוחה לא צנועה בתוספת יין אדום בשפע לכל משתתפי התעמלות הבוקר ההמונית ברחוב דיזנגוף בבוקר יום העצמאות (העולם הזה 758).

אות (העולם הזה 758). כשהציע **אמיל מ. בוטאגלי**, הסוחר היפאי בעל הנתינות הבריטית, המוצא המלטי והדובר ערבית, למכור את כל נכסיו תמורת 100 אלף לירות שטרלינג (העולם הזה 755) הוסיף למודעתו שנתפרסמה בגרוטלט פוטט ובכמה עתונים בריטיים: "זוהי הדוגמה הראשונה בהיסטוריה בה גוי מלמד יהודי כיצד להרויח כסף!"

חפיפת ראש ללא דמעות

סדיקת שערות בלי התנגדות ובלי צלקות

משחת שמפו

הנפלאה, ללא אלקלי, עושה את תלתלי ילדתך רכים כחשי נונחים לתסרוקת

נקה חלמון שמפו

האמצעי האידיאלי לשערות יבשות המפיצים: חברת נורית בע"מ

למה לך לחשוש?

השתמשי ב-**שוש!**

..**שוש** מונע זיעה.

..**שוש** דוחה ריחה.

דירתך היא קרירה מרפסתך היא שימושית

רחוב הרצל 89, תל-אביב טל. 5473

לכמת תיאטרון ליי-לה-לו

דרושים צעירים וצעירות כשרוניים המעוניינים:

לפנות בכל יום באולם "יש"ה חפ"י" בין השעות 11-1 לפני הצהריים.

גרעין עמית

ביום שבת, 17.5.52, בשעה 11 בבוקר תחקיים פגישה בחיפה בבית רוני אפשטיין.

שכון מערב חיפה, בלוק 3,

כניסה 3, קומה 7

בקרוב בקולנוע "ארמון" חיפה

הצגת ככורה ארצית של יצירתו של הבמאי פיאטר גרימי

העיר מתגוננת

הסרט האיטלקי הגדול שזכה לפרס ראשון בפסטיבל של ונציה.

הדרמה הסוציאליסטית הכבירה שכל אחד חייב לראות! תוצרת צ'ינז מופץ ע"י מרקו מסרי ובניו

בית "במעלה" ספר

נפתחת ההרשמה לשנת תשי"ג לכתות לפקידות הדו-שנתיות (לבוגרי ב"ס יסודי)

חיפה להרשם בהקדם רח' החלוט, 13

נימוסי דרכים... משטרת ישראל

המשטרה מתפשת את אביר הדרכים יתכן וזה — אתה. כל אוזו בהנה יכול לזכות באות הכבוד אם ישמור על כללי האדיבות והזהירות בדרכים.

אדיבות בדרכים — מונעת פגעים

מוגש ע"י "הסנה" חברת בטוח

לפני חודש חגג יצחק את ברימיווה שלו. משמאל, ההורים השכולים, שזעקות האבל שלהם נשמעו למרחוק. רק שלוש שעות לפני כן יצא יצחק את הבית להשיג עם שניים מחבריו רפסודת קרשים שעגנה ליד הגשר. לשאלת האם "מתי תחזור?" השיב ב"מייד!" קצר, שלא התממש. בעלותו על הרפסודה התחלק לתוך מי המוסררה העכורים ושקע ברפסודת המלים האחרונות שהשמיע לפני שטבע היום: "אמא! אמא!"

יחד עם עשרות כבאים, שוטרים ואזרחים חיפש העגלון זאב כץ אחר בן אחותו יצחק נודגלר בן ה-13. אחר שלוש שעות של חיפושים במי הביצה הסמיכים של המוסררה ליד גשר רמתין נמשתה גויית יצחק כשהיא נטולת רוח חיים אל סירת הכבאים. בתמונות של צלם העיתונות עמוס פורת, מושה זאב כץ את גויית בן אחותו, בעזרת מקל ארוך, לאחר שמאמצי אמואדי לצלול במוסררה העלו חרט, בגלל הבוץ.

אל לב המדבר

(המשך מעמוד 13)

טרכו לעזוב שם. אלה המוכנים להשאר עוד כמה ימים ימשיכו דרומה. מסכמים את ההצבעות: ארבעה-עשר יחד זרו צפונה, שנים-עשר ימשיכו דרומה. השאר עוד לא החליטו. ואז מתחיל הויכוח הגדול: מי ילווה את הגמלים צפונה לכאן? שבע?

זהו תפקיד קשה מאד וכרוך בסכנות לא מעטות. שלושה בחורים יצטרכו לחזור עם חמשת הערבים להבטיח שלא יקרה להם דבר בדרך. אך מתחכמים על סכנה נוספת: מה יעשו שלושה בחורים נגד חמשה ערבים מזויינים. מעל לכל מעיקים הקשיים: ארבעה ימים של רכיבה מהירה שעה שאיש מאתנו אינו רגיל לרכב על גמלים.

"השטפון בא! טובעים!"

מחליטים לדחות את הויכוח. זוהי הדי חיייה השלישית — בפעם הראשונה הועלה בבאר-שבע. חשבנו כי בינתיים יופיעו מת' נדבים. אנו עוד מחכים לזה. פתאום צועק בגן: "שקט! מה הרעש הזה?"

דממה משתלטת מיד. כל אחד מטה את אוזנו לרשש הבא מרחוק, כרחש של גלים. "שטפון!" צועק בגן. קולו ממש היסטרי. "אני מסתלק מפה!"

תוך רגע פורצת אנדרלמוסיה. "אם יתפוס אותנו השטפון במקום כזה, צועק משהו, אנהנו אבודים. לא נוכל לטפס על הצוק הזה."

"במקום זה טבע גודו שלם של הצבא התורכי" מספר בגן. אפשר לראות את החל' חלה העוברת באנשים. אנו מוכנים לעמוד מול אש פצעים ומות אינם מבהילים אותנו. אך המלה שטפון חשפה תהומות של פחד ראשוני. מכל צורות המת' זהו האכזרי ביותר: לטבוע בסערות גלים כשהריאות נאבקות לנשימה. לפי הסיפורים יגיע הש' טפון ללא כל אזהרה — תוך שניות יפול עלינו נד נוזל כזה שהטביע את פרעה ופרשיו לא רחוק מאן.

פתאום מתעבר קול שקט וצלול. "אני באמת מתפלא עליך, בגן. זהו זאבה. הבה" לה הזאת היא ממש ילדותית. הרי לא ירדה שיפת גשם כל היום. דרושים לפחות 30 מילי-מטר על הגיבל כדי שכאן יהיה שטפון. אנהנו גם נשמע את זה שעה למפרע." קולו מרגיע, כשמון הנשפך על גלים סועי-רים. לעומת ההיסטריה של בגן משכנעים אותי המספרים העובדתיים והקרים של זאבה. אני מחליט להשאר עם אלה שלא יעזבו את

ביום לרוחב הדרך, חפצינו פזורים בערימות. אביהם כמעט כל תקוה להשיג מכונית — אך אנהנו מוכנים לתפוס את ההזדמנות אם תופיע. במקרה הגרוע ביותר נחכה לאוטור בוס הנוסע לאילת והצריך להגיע "בערך בשתיים או ארבע".

פתאום מתרומם משהו. "הביטן שם, הוא קורא ומצביע השמימה. נקודות שחורות נראות בשמי התכלת, עפות מכיוון שטח ה' ירדן אל פנים הארץ. מספר הנקודות השחור' רות גובר. הן מנמיכות טוס וצבען הופך צהוב. "הארבה!" מפליט משהו. הוא פולש לארץ!"

"מצויין!" צועק בגן. "נספר למנהל ש' צריכים מיד להודיע לעירידיאן. הוא יתן לנו מכונית". המנהל מתעניין מאד בארבה. זה גם מצ' ער אותו מאד. אבל מה אפשר לעשות? אין לו מכונית. מילא! נחכה לאוטובוס.

חיות מעולם אחר

18.00 — עוד מחכים לאוטובוס. זה לא נורא, מנחמים אותנו אנשי המקום. "אין לכם מה לדאוג. הוא תמיד מגיע — אפילו אם באיחור של יום."

האיחור הזה קלקל לנו את כל התכנית. לא כל אלה שנשארו יכולים להרשות לעצ' מס ימים נוספים של העדר מבתיהם או עבודתם. בעוד חלק מחליט לקיים את תכנית המסע המקורית, מודיעים השאר כי ימשיכו ישר לאילת ומשם יצאו חזרה צפונה.

21.00 — אילת! האוטובוס הגיע בכל זאת. אנו נכנסים למסעדת תנובה. כמעט כל השולחנות תפוסים — פועלים, חיילים, אנ' שים מצוחצחים ומבריקים בבגדי אחר-הע' בודה יושבים ואוכלים תוך כדי המולה אינ' סופית. לרגע אנו עומדים בכניסה — קבוצה מזורה ביותר. זקנינו פרוצים, פנינו מלוכ' לכים, הבגדים נוקשים בזעה ואבק. אנו בורחים לנו שולחן בפניה, מזמינים "כוס תה ופחות קופסות". מן התיק אנו מוציאים שימורי דג וחצי ככר לחם יבש. בצאתנו למסע לא לקחנו אתנו כסף מיותר.

משך כל הומן התבוננו בנו המסובים כאילו הופיעו חיות מעולם אחר. "איפה הייתם?" שאלו אותנו. "סתם ככה... הסתובבנו כמה ימים בגנב". "מה מה?" שאל משהוא שישב בפניה ושלא הספיק לשמוע את השיחה. "מי המז'?" "אני יודע?" ענה לו משהוא. "סתם משו' געים. הם באו ברגל עד הנה."

הרארשון נדנד בראשו. "מסכנים..."

אחריו בא יוסי. גם הוא מוציא פתק מסומן. אנהנו כולנו משתקים. כי הצטרפותו של יוסי למלוחי הגמלים אינה כה פשוטה. למע' שה מהוה מסע זה חלק מירח הדבש שלו. גם אשתו הצעירה, צפרה נמצאת אתנו. עכ' שיו גם היא רוצה לחזור עם הגמלים. תחילה הויכוח הוא בטחוני: האם אפי' שר להוריד בחור ולשלוח במקומו בחורה? עד אשר מיכה מודיע: אחד הערבים מוכן לחזור עם החברה, לפנות את מקומו על הגמל לצפרה.

19.00 — אנו צועדים ושרים. שירה ה' יכולה לעורר את המתים. אנו שרים סוג מיוחד של שירים — שירי צבא, שירי צופים והתקוה. בעיקר התקוה! זהו רשיון התנו' עה שלנו. איש שישמע את השיר לא יעלה על דעתו כי כאן מתקרבים אנשים אחרים מלבד יהודים. למעשה בחרנו בשיר כמעט פה אחד. אפילו העולה החדש ביותר ממרוקן או עיראק לא יירה באנשים אשר הימגון האומה על שפתם. כך, בכל אופן, אנו מקוים! מרחוק מבצבץ אור. הגענו! את מאות המטרים האחרונים אנו עושים תוך שירה מוגברת. מן החושך מגיעות אלינו נביחות צרורות. כלב! כלב עברי במבור! איזו מנגינה ערבה! מעולם לא היו נביחות כה נעימות לאונינו. כי הן מבשרות שהגענו לביר מליחה.

רכיבה קשה לבאר-שבע

21.00 — מים! מים הנוזלים ממקלחת אמיתית. לא רק זה, אלא שמעבר לגבעה במרד ישנו אוהל גדול עם מיטות ומזרונים. הלילה גישן כמו בני-אדם. לא תהיה מדורה, איש לא יעיר אותנו לשמור בקור. כשם ה' מקום העברי כן הוא — באר מנוחה. כאן נגוח הלילה, לאחר מסע של קרוב ל-300 קילומטר. מחר תצא כל קבוצה לדרכה: מי צפונה ומי דרומה.

יום א' — תשיעי למסע 08.00 — הענן הלבן מתרחק צפונה. אתו נעלמים 14 האנשים שסיימו את מסעם פה. אם ישתק להם מזלם, יגיעו עוד היום לבתיהם. גם הגמלים ואנשי הלוחי יצאו בדר' כם לחזרה. לפניהם ארבעה ימי רכיבה קשים עד באר-שבע.

על עפר הדרך יושבים אנו — המהוקינים האחרונים שהחליטו להמשיך דרומה. מכאן נתפוס טרמפ לעירידיאן, 49 קילומטר ב' כיוון לאילת. משם נצא ברגל אל תוך המדבר מערבה, נדרים חזרה לאילת.

12.00 — אף מכונית אחת לא עברה כל הבוקר — לא צפונה ולא דרומה. אנו שוכי

הואדי. אך בגן מארגן קבוצה המטפסת מעל לואדי עם שמיכותיה. "אנו נשלה אותכם כשתעברו בשטפון", הם אומרים לנו. יום שבת — שמיני למסע

02.00 — משהו מטפס על השמיכה. אני מתעורר בבהלה. מסביבי נשמעות צעקות מחר' רידות: "גשם! השטפון בא! טובעים!" דמות שחורה קופצת מעלי, ועוד אחת אחר' ריה. אחת מהן נחקלת ברגלי ומשתחנת על הארץ. הבריחה הגדולה התחילה. כמעט כל אלה שנשארו כאן רצים כמטורפים לעבר הגדה הנמוכה. בפתם העיוור אפשר לחשוב שגלי השטפון כבר נוקשים ברגליהם.

אני נזכר בשלושים המילימטר של גשם. ירדו רק כמה טיפות. אני שולח מבט לזאבה: הוא שוכב בשלווה לא רחוק ממני. "אם טעית ואני אטבע", אני מתהרהר לעומתו, "אני ואבוי לך". אני מושך את היריעה מתתי ומתכסה בה. עתה יש לטיפות הגשם צליל יותר נעים, כאילו ישנתי מתחת לגג.

הגורל מכריע

05.00 — אחד אחד חוזרים מבוהלי השט' פון למקום הלינה הואדי. הם כולם מבווישים ומנסים לחפות על עצמם בבדיחות. "מה? אתם עוד חיים?" הם שואלים.

08.45 — הגענו לביר...: כמה בורות עמוקים, רובם יבשים. שלושה עצים גותנים צל כלשהו, אנו פורקים את הגמלים וחונים לארוחת-בוקר. כאן גם נצטרך להחליט סוף סוף מי יחזור עם הגמלים. בינתיים הופיע מתנדב אחד: אדם מוכן לחזור לבאר-שבע על גמל.

09.45 — רוח עצומה החלה נושבת. תוך שניות קמה סופת חול החודרת לכל מקום. מריחת הריבה על המצות מתלווה בכיסוי שכבה עבה של חול. האזניים מלאות חול, הנחיריים סתומות בחול ואי-אפשר לפ' תוח את הפה מבלי שיתמלא חול.

"מי עוד מתנדב?" שואל שמוליק שלקח על עצמו להסדיר את עניין ליווי הגמלים. איש לא עונה. כל אחד מביט על השני או מעמיד פני תם. רק הסופה נשמעת, מתגבר' רת והולכת.

"אם כן", ממשיך שמוליק, "יכריע הגו' רל". הוא הוחרך 27 חתיכות נייר קטנות אשר על שתיים מהן מסומן צלב: 9 בחור' רות ואדם אינם משתתפים בהגרלה. אחד אחד אנו ניגשים לשמוליק המחויק את הפ' תקים בכובע. המתחית רבה — ההגרלה רצי' נית מאד ותוצאותיה עלולות לחרוק גורלות. "ידעתי!" צועק פתאום משה לוי. "תמיד יש לי מזל לזכות בהגרלות הלא נכונות."

חזיר הדרכים

בימים אלה פתחה משטרת התנועה במיבצע מיוחד במינו: בתחנת של "אגוד הדרכים" האיש המעביר את נוספי האמירות מחדרו אל החדר השבוע פותח דוש במיבצע הפוך: בחירתו של "חזיר הדרכים" האיש המעביר את נוספי הדרכה ממקומם הרגיל, הפגיש הישראלי, אל חדרו וחדר רגיל. לא ננקטו מטרות האדם את הקשר הישיר בין דטיקה ברורה, דבר המובן מאליה, ובין מתן סימניך ברור. למה בא דוש השבוע לתת שיטור. הפיסטור: "תעשו א החזיר (בתנאי שזה לא אנו)".

